Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)

της 20ής Ιουνίου 2024*

«Προδικαστική παραπομπή – Ελεύθερη παροχή υπηρεσιών – Άρθρα 56 και 57 ΣΛΕΕ – Απόσπαση υπηκόων τρίτων χωρών από επιχείρηση κράτους μέλους με σκοπό την εκτέλεση εργασιών σε άλλο κράτος μέλος – Διάρκεια άνω των 90 ημερών εντός περιόδου 180 ημερών – Υποχρέωση των αποσπασμένων εργαζομένων υπηκόων τρίτων χωρών να διαθέτουν άδεια διαμονής στο κράτος μέλος υποδοχής όταν η παροχή υπερβαίνει σε διάρκεια τους τρεις μήνες – Περιορισμός της διάρκειας ισχύος των χορηγούμενων αδειών διαμονής – Ποσό των καταβλητέων τελών για την αίτηση χορήγησης άδειας διαμονής – Περιορισμός της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών – Επιτακτικοί λόγοι γενικού συμφέροντος – Αναλογικότητα»

Στην υπόθεση C-540/22,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το rechtbank Den Haag, zittingsplaats Middelburg (πρωτοδικείο Χάγης, με μεταβατική έδρα στο Middelburg, Κάτω Χώρες) με απόφαση της 11ης Αυγούστου 2022, η οποία περιήλθε αυθημερόν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της δίκης

SN κ.λπ.

κατά

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

συγκείμενο από τους E. Regan (εισηγητή), πρόεδρο τμήματος, Z. Csehi, M. Ilešič, I. Jarukaitis και Δ. Γρατσία, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: Α. Ράντος

γραμματέας: R. Stefanova-Kamisheva, διοικητική υπάλληλος,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 21ης Σεπτεμβρίου 2023,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

– οι SN κ.λπ., εκπροσωπούμενοι από τους B. J. Maes και D. O. Wernsing, advocaten,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική.

– η Ολλανδική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τις M. K. Bulterman και A. Hanje και τον J. M. Hoogveld,

– η Βελγική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τις M. Jacobs και L. Van den Broeck,

– η Νορβηγική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τις I. Collett και E. Eikeland και τον S. Hammersvik,

– η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τις L. Armati και A. Κατσιμέρου και τους P.-J. Loewenthal και M. Mataija,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 30ής Νοεμβρίου 2023,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία των άρθρων 56 και 57 ΣΛΕΕ.

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ του SN και λοιπών εργαζομένων υπηκόων τρίτων χωρών, τους οποίους σλοβακική εταιρία είχε θέσει στη διάθεση ολλανδικής εταιρίας, και του Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Υφυπουργού Δικαιοσύνης και Ασφάλειας, Κάτω Χώρες) (στο εξής: Υφυπουργός) με αντικείμενο την υποχρέωση των εργαζομένων αυτών να λάβουν άδεια διαμονής στις Κάτω Χώρες καθώς και τις προϋποθέσεις χορήγησής της.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

Η ΣΕΣΣ

3 Η Σύμβαση εφαρμογής της Συμφωνίας του Σένγκεν, της 14ης Ιουνίου 1985, μεταξύ των κυβερνήσεων των κρατών της Οικονομικής Ένωσης Μπενελούξ, της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας και της Γαλλικής Δημοκρατίας, σχετικά με τη σταδιακή κατάργηση των ελέγχων στα κοινά σύνορα, η οποία υπεγράφη στο Σένγκεν στις 19 Ιουνίου 1990 και τέθηκε σε ισχύ στις 26 Μαρτίου 1995 (ΕΕ 2000, L 239, σ. 19), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 265/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Μαρτίου 2010 (ΕΕ 2010, L 85, σ. 1), καθώς και με τον κανονισμό (ΕΕ) 610/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013 (ΕΕ 2013, L 182, σ. 1) (στο εξής: ΣΕΣΣ), ορίζει στο άρθρο 1 τον όρο «αλλοδαπός» ως «κάθε πρόσωπο που δεν είναι υπήκοος των κρατών μελών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων».

4 Το άρθρο 21, παράγραφος 1, της Σύμβασης ορίζει τα εξής:

«Αλλοδαποί κάτοχοι έγκυρου τίτλου διαμονής εκδοθέντος από ένα εκ των κρατών μελών μπορούν, βάσει του τίτλου αυτού και ενός έγκυρου ταξιδιωτικού εγγράφου, να κυκλοφορούν ελεύθερα για

διάστημα μέχρι και τριών μηνών ανά εξάμηνο στο έδαφος των άλλων κρατών μελών, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις εισόδου που προβλέπει το άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχεία α), γ) και ε) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 562/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2006, για τη θέσπιση του κοινοτικού κώδικα σχετικά με το καθεστώς διέλευσης προσώπων από τα σύνορα (κώδικας συνόρων του Σένγκεν) [ΕΕ 2006, L 105, σ. 1] και δεν περιλαμβάνονται στους εθνικούς καταλόγους ανεπιθυμήτων του οικείου κράτους μέλους.»

Ο κώδικας συνόρων του Σένγκεν

5 Το άρθρο 6, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΕ) 2016/399 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Μαρτίου 2016, περί κώδικα της Ένωσης σχετικά με το καθεστώς διέλευσης προσώπων από τα σύνορα (κώδικας συνόρων του Σένγκεν) (ΕΕ 2016, L 77, σ. 1, στο εξής: κώδικας συνόρων του Σένγκεν), υπό τον τίτλο «Προϋποθέσεις εισόδου για τους υπηκόους τρίτων χωρών», το οποίο αντικατέστησε το άρθρο 5, παράγραφος 1, του κανονισμού 562/2006, ορίζει τα εξής:

«Για σκοπούμενη παραμονή στην επικράτεια των κρατών μελών που δεν υπερβαίνει σε διάρκεια τις 90 ημέρες εντός οιασδήποτε περιόδου 180 ημερών, που περιλαμβάνει τον συνυπολογισμό της τελευταίας περιόδου 180 ημερών πριν από κάθε ημέρα παραμονής, οι προϋποθέσεις εισόδου για τους υπηκόους τρίτων χωρών είναι οι εξής:

α) να διαθέτουν έγκυρο ταξιδιωτικό έγγραφο ή έγγραφο που δίνει το δικαίωμα στον κάτοχο για διέλευση των συνόρων και πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
   i) ισχύει τουλάχιστον επί τρεις μήνες μετά την προβλεπόμενη ημερομηνία αναχώρησης από την επικράτεια των κρατών μελών. Σε αιτιολογημένη επείγουσα περίσταση, η υποχρέωση αυτή δύναται να αίρεται,
   ii) εκδόθηκε εντός της προηγούμενης δεκαετίας·

[…]

γ) να αιτιολογούν τον σκοπό και τις συνθήκες της προβλεπόμενης παραμονής, να διαθέτουν δε επαρκή μέσα διαβίωσης, τόσο για την προβλεπόμενη περίοδο παραμονής όσο και για την επιστροφή στη χώρα προέλευσης ή τη διέλευση προς τρίτη χώρα στην οποία η είσοδός τους είναι εξασφαλισμένη, ή να μπορούν να εξασφαλίσουν νομίμως τα μέσα αυτά·

[…]

ε) δεν θεωρούνται απειλή για τη δημόσια τάξη, την εσωτερική ασφάλεια, τη δημόσια υγεία ή τις διεθνείς σχέσεις ενός εκ των κρατών μελών, ιδίως, δε, δεν είναι καταχωρισμένοι ως ανεπιθύμητοι στις εθνικές βάσεις δεδομένων των κρατών μελών για τους ίδιους λόγους.»

Η οδηγία 96/71/ΕΚ

6 Η οδηγία 96/71/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 1996, σχετικά με την απόσπαση εργαζομένων στο πλαίσιο παροχής υπηρεσιών (ΕΕ 1997, L 18, σ. 1), διαλαμβάνει στην αιτιολογική σκέψη 20 τα εξής:

«[Εκτιμώντας] ότι η παρούσα οδηγία δεν επηρεάζει ούτε τις συμφωνίες που συνάπτονται από την Κοινότητα με τρίτες χώρες ούτε τις νομοθεσίες των κρατών μελών που αφορούν την πρόσβαση των παρεχόντων υπηρεσίες από τρίτες χώρες στο δικό τους έδαφος[·] ότι η παρούσα οδηγία δεν θίγει επίσης τις εθνικές νομοθεσίες σχετικά με τους όρους για την είσοδο, διαμονή και απασχόληση των εργαζομένων που είναι υπήκοοι τρίτων χωρών».

7 Το άρθρο 1, παράγραφος 1, της οδηγίας ορίζει τα εξής:

«Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στις εγκατεστημένες σε κράτος μέλος επιχειρήσεις οι οποίες, στο πλαίσιο διεθνικής παροχής υπηρεσιών, προβαίνουν σε απόσπαση εργαζομένων, σύμφωνα με την παράγραφο 3, στο έδαφος κράτους μέλους.»

Ο κανονισμός (ΕΚ) 1030/2002

8 Το άρθρο 1 του κανονισμού (ΕΚ) 1030/2002 του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2002, για την καθιέρωση αδειών διαμονής ενιαίου τύπου για τους υπηκόους τρίτων χωρών (ΕΕ 2002, L 157 σ. 1), ορίζει τα εξής:

«1. Οι άδειες διαμονής που εκδίδονται από τα κράτη μέλη για τους υπηκόους τρίτων χωρών είναι ενιαίου τύπου και προβλέπουν χώρο για την αναγραφή των πληροφοριών που αναφέρονται στο παράρτημα. […] Κάθε κράτος μέλος μπορεί να προσθέτει, στο σχετικό χώρο του ενιαίου τύπου άδειας, σημαντικές πληροφορίες που αφορούν τη φύση της άδειας και το νομικό καθεστώς του κατόχου της, ιδίως για το αν ο ενδιαφερόμενος διαθέτει ή όχι άδεια εργασίας.

2. Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, νοούνται ως:

α) “άδεια διαμονής”, κάθε άδεια η οποία εκδίδεται από τις αρχές ενός κράτους μέλους και επιτρέπει σε υπήκοο τρίτης χώρας να διαμένει νόμιμα στο έδαφός του […]».

9 Το άρθρο 2, παράγραφος 1, του κανονισμού προβλέπει τα εξής:

«Σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται από το άρθρο 7 παράγραφος 2, θεσπίζονται συμπληρωματικές τεχνικές προδιαγραφές για τις άδειες διαμονής ενιαίου τύπου […]».

Ο κανονισμός (ΕΚ) 883/2004

10 Ο κανονισμός (ΕΚ) 883/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, για το συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας (ΕΕ 2004, L 166, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 465/2012 (ΕΕ 2012, L 149, σ. 4), ορίζει στο άρθρο 12, παράγραφος 1, τα εξής:

«Το πρόσωπο που ασκεί μισθωτή δραστηριότητα σε κράτος μέλος για λογαριασμό εργοδότη ο οποίος ασκεί κανονικά τις δραστηριότητές του εκεί και το οποίο έχει αποσπαστεί από τον εν λόγω εργοδότη σε άλλο κράτος μέλος για να εκτελέσει εργασία για λογαριασμό του εν λόγω εργοδότη, εξακολουθεί

να υπάγεται στη νομοθεσία του πρώτου κράτους μέλους, υπό τον όρο ότι η προβλεπόμενη διάρκεια της εργασίας δεν υπερβαίνει τους 24 μήνες και ότι το πρόσωπο αυτό δεν έχει αποσταλεί σε αντικατάσταση άλλου αποσπασμένου.»

Η οδηγία 2004/38/ΕΚ

11 Η οδηγία 2004/38/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, σχετικά με το δικαίωμα των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα στην επικράτεια των κρατών μελών, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1612/68 και την κατάργηση των οδηγιών 64/221/ΕΟΚ, 68/360/ΕΟΚ, 72/194/ΕΟΚ, 73/148/ΕΟΚ, 75/34/ΕΟΚ, 75/35/ΕΟΚ, 90/364/ΕΟΚ, 90/365/ΕΟΚ και 93/96/ΕΟΚ (ΕΕ 2004, L 158, σ. 77), προβλέπει στο άρθρο 3, παράγραφος 1, τα εξής:

«Η παρούσα οδηγία ισχύει για όλους τους πολίτες της Ένωσης οι οποίοι μεταβαίνουν ή διαμένουν σε κράτος μέλος άλλο από εκείνο του οποίου είναι υπήκοοι καθώς και τα μέλη των οικογενειών τους κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 2 σημείο 2 που τους συνοδεύουν ή πηγαίνουν να τους συναντήσουν.»

12 Το άρθρο 9 της οδηγίας ορίζει στην παράγραφο 1 τα εξής:

«Τα κράτη μέλη χορηγούν στα μέλη της οικογένειας πολίτη της Ένωσης τα οποία δεν είναι υπήκοοι κράτους μέλους δελτίο διαμονής, εφόσον η προβλεπόμενη διάρκεια παραμονής τους υπερβαίνει τους τρεις μήνες.»

Η οδηγία 2006/123/ΕΚ

13 Η οδηγία 2006/123/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά (ΕΕ 2006, L 376, σ. 36), προβλέπει στο άρθρο 17, υπό τον τίτλο «Συμπληρωματικές παρεκκλίσεις από την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών», τα εξής:

«Το άρθρο 16 [το οποίο συγκεκριμενοποιεί το δικαίωμα των παρόχων υπηρεσιών να παρέχουν υπηρεσίες σε κράτος μέλος διαφορετικό από αυτό στο οποίο εδρεύουν] δεν εφαρμόζεται:

[…]

9. όσον αφορά τους υπηκόους τρίτων χωρών που μεταβαίνουν σε άλλο κράτος μέλος για λόγους παροχής υπηρεσιών, στη δυνατότητα κράτους μέλους να απαιτήσει θεώρηση ή άδεια παραμονής για υπηκόους τρίτων χωρών που δεν καλύπτονται από το καθεστώς αμοιβαίας αναγνώρισης που προβλέπεται στο άρθρο 21 της σύμβασης για την εφαρμογή της [ΣΕΣΣ] ή στη δυνατότητα να επιβάλλεται σε υπηκόους τρίτων χωρών η υποχρέωση να παρουσιάζονται στις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους παροχής της υπηρεσίας κατά ή ύστερα από την είσοδό τους·

[…]».

Η οδηγία 2009/52/ΕΚ

14 Οι αιτιολογικές σκέψεις 1 έως 3 της οδηγίας 2009/52/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18 Ιουνίου 2009, σχετικά με την επιβολή ελάχιστων προτύπων όσον αφορά τις κυρώσεις και τα μέτρα κατά των εργοδοτών που απασχολούν παράνομα διαμένοντες υπηκόους τρίτων χωρών (ΕΕ 2009, L 168, σ. 24), διαλαμβάνουν τα εξής:

«(1) Κατά τη συνεδρίασή του της 14ης και 15ης Δεκεμβρίου 2006, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο δέχθηκε ότι η συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών θα έπρεπε να ενισχυθεί στον τομέα της καταπολέμησης της λαθρομετανάστευσης και αναγνώρισε κυρίως ότι τα μέτρα που αποβλέπουν στην καταπολέμηση της παράνομης απασχόλησης θα έπρεπε να εντατικοποιηθούν στο επίπεδο των κρατών μελών και της ΕΕ.

(2) Ένας από τους βασικούς παράγοντες έλξης της λαθρομετανάστευσης στην ΕΕ είναι η δυνατότητα εξεύρεσης εργασίας στην ΕΕ χωρίς να υπάρχει το απαιτούμενο νομικό καθεστώς. Η δράση που στοχεύει στην καταπολέμηση της λαθρομετανάστευσης και της παράνομης διαμονής θα πρέπει ως εκ τούτου να προβλέπει μέτρα κατά του συγκεκριμένου παράγοντα έλξης.

(3) Τα μέτρα αυτού του είδους θα πρέπει να επικεντρώνονται στη γενική απαγόρευση της απασχόλησης των υπηκόων τρίτων χωρών που δεν έχουν το δικαίωμα διαμονής στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε συνδυασμό με κυρώσεις εις βάρος των εργοδοτών που παραβαίνουν αυτήν την απαγόρευση.»

15 Κατά το άρθρο 2, στοιχείο β′, της οδηγίας, ως «παράνομα διαμένων υπήκοος τρίτης χώρας» νοείται, για τους ειδικούς σκοπούς της, ο «υπήκοος τρίτης χώρας που βρίσκεται στην επικράτεια κράτους μέλους ο οποίος δεν πληροί ή δεν πληροί πλέον τις προϋποθέσεις παρουσίας ή διαμονής στο συγκεκριμένο κράτος μέλος».

16 Το άρθρο 3, παράγραφος 1, της οδηγίας ορίζει τα εξής:

«Τα κράτη μέλη απαγορεύουν την απασχόληση παράνομα διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών.»

Η οδηγία 2011/98/ΕΕ

17 Η οδηγία 2011/98/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2011, σχετικά με ενιαία διαδικασία υποβολής αίτησης για τη χορήγηση στους υπηκόους τρίτων χωρών ενιαίας άδειας διαμονής και εργασίας στην επικράτεια κράτους μέλους και σχετικά με κοινό σύνολο δικαιωμάτων για τους εργαζομένους από τρίτες χώρες που διαμένουν νομίμως σε κράτος μέλος (ΕΕ 2011, L 343, σ. 1), προβλέπει στο άρθρο 1, παράγραφος 1, τα εξής:

«Η παρούσα οδηγία καθορίζει:

α) ενιαία διαδικασία υποβολής αίτησης για τη χορήγηση ενιαίας άδειας η οποία θα επιτρέπει στους υπηκόους τρίτων χωρών να διαμένουν στο έδαφος κράτους μέλους χάριν εργασίας, με στόχο να απλουστευθούν οι διαδικασίες εισδοχής των συγκεκριμένων προσώπων και να διευκολυνθεί ο έλεγχος του καθεστώτος τους […]

[…]».

18 Το άρθρο 3, παράγραφος 2, της οδηγίας διαλαμβάνει τα εξής:

«Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται στους υπηκόους τρίτων χωρών:

[…]

γ) οι οποίοι είναι αποσπασμένοι για όσο καιρό διαρκεί η απόσπασή τους·

[…]».

19 Το άρθρο 6 της οδηγίας, το οποίο επιγράφεται «Ετήσια άδεια», ορίζει τα εξής:

«1. Τα κράτη μέλη εκδίδουν την ενιαία άδεια χρησιμοποιώντας τον ενιαίο τύπο που προβλέπεται από τον κανονισμό [1030/2002] και αναγράφουν τα στοιχεία σχετικά με την άδεια εργασίας σύμφωνα με το στοιχείο α) σημείο 7.5-9 του παραρτήματός του.

Τα κράτη μέλη μπορούν να συμπεριλαμβάνουν πρόσθετες πληροφορίες σχετικά με την εργασιακή σχέση του υπηκόου τρίτης χώρας (όπως το όνομα και τη διεύθυνση του εργοδότη, τον τόπο εργασίας, το είδος εργασίας, το ωράριο, την αμοιβή) σε έντυπη μορφή ή να αποθηκεύουν τέτοια δεδομένα σε ηλεκτρονική μορφή όπως αναφέρεται στο άρθρο 4 του κανονισμού [1030/2002] και στο στοιχείο α) σημείο 16 του παραρτήματός του.

2. Όταν εκδίδουν την ενιαία άδεια, τα κράτη μέλη δεν εκδίδουν τυχόν πρόσθετες άδειες ως απόδειξη της άδειας πρόσβασης στην αγορά εργασίας.»

20 Το άρθρο 7 της οδηγίας, το οποίο επιγράφεται «Άδειες διαμονής που εκδίδονται για άλλους σκοπούς πλην της εργασίας», προβλέπει τα εξής:

«1. Όταν εκδίδουν άδειες διαμονής σύμφωνα με τον κανονισμό [1030/2002], τα κράτη μέλη αναγράφουν τα στοιχεία σχετικά με την άδεια εργασίας, ανεξάρτητα από το είδος της άδειας διαμονής.

Τα κράτη μέλη μπορούν να συμπεριλαμβάνουν πρόσθετες πληροφορίες σχετικά με την εργασιακή σχέση του υπηκόου τρίτης χώρας (όπως το όνομα και τη διεύθυνση του εργοδότη, τον τόπο εργασίας, το είδος εργασίας, το ωράριο, την αμοιβή) σε έντυπη μορφή ή να αποθηκεύουν τέτοια δεδομένα σε ηλεκτρονική μορφή, όπως αναφέρεται στο άρθρο 4 του κανονισμού [1030/2002] και στο στοιχείο α) σημείο 16 του παραρτήματός του.

2. Όταν εκδίδουν άδειες διαμονής σύμφωνα με τον κανονισμό [1030/2002], τα κράτη μέλη δεν εκδίδουν πρόσθετες άδειες ως απόδειξη της άδειας πρόσβασης στην αγορά εργασίας.»

Η οδηγία 2003/109/ΕΚ

21 Το άρθρο 3, παράγραφος 2, στοιχείο ε′, της οδηγίας 2003/109/ΕΚ του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2003, σχετικά με το καθεστώς υπηκόων τρίτωνχωρών οι οποίοι είναι επί μακρόν διαμένοντες (ΕΕ 2004, L 16, σ. 44), ορίζει τα εξής:

«Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται στους υπηκόους τρίτων χωρών οι οποίοι:

[…]

ε) διαμένουν αποκλειστικά για λόγους προσωρινού χαρακτήρα, όπως ως εσωτερικοί άμισθοι βοηθοί (au pair) ή εποχιακά εργαζόμενοι, ή ως μισθωτοί εργαζόμενοι απασχολούμενοι από φορέα παροχής υπηρεσιών στο πλαίσιο διασυνοριακής παροχής υπηρεσιών, ή ως φορείς παροχής διασυνοριακών υπηρεσιών, ή σε περιπτώσεις κατά τις οποίες η άδεια διαμονής τους έχει επίσημα περιορισθεί».

Η οδηγία 2014/67/ΕΕ

22 Το άρθρο 9, παράγραφοι 1 έως 3, της οδηγίας 2014/67/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15 Μαΐου 2014, για την εφαρμογή της οδηγίας 96/71/ΕΚ σχετικά με την απόσπαση εργαζομένων στο πλαίσιο παροχής υπηρεσιών και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1024/2012 σχετικά με τη διοικητική συνεργασία μέσω του Συστήματος Πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά («κανονισμός IMI») (ΕΕ 2014, L 159, σ. 11), υπό τον τίτλο «Διοικητικές απαιτήσεις και μέτρα ελέγχου», προβλέπει τα εξής:

«1. Τα κράτη μέλη μπορούν να επιβάλλουν μόνον διοικητικές απαιτήσεις και μέτρα ελέγχου που είναι αναγκαία προκειμένου να διασφαλίζεται η αποτελεσματική παρακολούθηση της συμμόρφωσης προς τις υποχρεώσεις που ορίζονται στην παρούσα οδηγία και στην οδηγία [96/71], υπό τον όρο ότι είναι δικαιολογημένα και αναλογικά σύμφωνα με τη νομοθεσία της Ένωσης.

Για τους σκοπούς αυτούς, τα κράτη μέλη μπορούν συγκεκριμένα να επιβάλλουν τα ακόλουθα μέτρα:

α) υποχρέωση του παρόχου υπηρεσιών που είναι εγκατεστημένος σε άλλο κράτος μέλος να υποβάλει απλή δήλωση στις αρμόδιες εθνικές αρχές, το αργότερο κατά την έναρξη της παροχής της υπηρεσίας, στην επίσημη γλώσσα (ή σε μία από τις επίσημες γλώσσες) του κράτους μέλους υποδοχής, ή σε μια άλλη γλώσσα ή γλώσσες που γίνονται δεκτές από το κράτος μέλος υποδοχής, με τις σχετικές πληροφορίες που είναι αναγκαίες για την πραγματοποίηση ελέγχων των πραγματικών στοιχείων στον χώρο εργασίας, όπως, μεταξύ άλλων:
   i) την ταυτότητα του παρόχου υπηρεσιών,
   ii) τον αναμενόμενο αριθμό σαφώς ταυτοποιήσιμων αποσπασμένων εργαζομένων,
   iii) τα πρόσωπα που αναφέρονται στα στοιχεία ε) και στ),
   iv) την αναμενόμενη διάρκεια και την προβλεπόμενη ημερομηνία έναρξης και λήξης της απόσπασης,
   v) τη διεύθυνση ή τις διευθύνσεις των χώρων εργασίας, και
   vi) τη φύση των υπηρεσιών που δικαιολογεί την απόσπαση·

β) υποχρέωση να τηρούνται ή να καθίστανται διαθέσιμα και/ή να φυλάσσονται, κατά τη διάρκεια της απόσπασης, σε ευπρόσιτο και σαφώς καθορισμένο τόπο στο έδαφός τους – όπως στον χώρο εργασίας ή στο εργοτάξιο ή, για τους κινούμενους εργαζομένους του τομέα των μεταφορών, στην επιχειρησιακή βάση ή στο όχημα με το οποίο παρέχεται η υπηρεσία– αντίγραφα, σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή, της σύμβασης εργασίας ή ισοδύναμου εγγράφου κατά την έννοια της οδηγίας 91/533/ΕΟΚ του Συμβουλίου[, της 14ης Οκτωβρίου 1991, σχετικά με την υποχρέωση του εργοδότη να ενημερώνει τον εργαζόμενο για τους όρους που διέπουν τη σύμβαση ή τη σχέση εργασίας (ΕΕ 1991, L 288, σ. 32)] συμπεριλαμβανομένων, όταν αυτό είναι απαραίτητο ή σκόπιμο, των πρόσθετων πληροφοριών που αναφέρονται στο άρθρο 4 της εν λόγω οδηγίας, δελτία μισθοδοσίας,

δελτία χρόνου παρουσίας όπου αναγράφονται η έναρξη, η λήξη και η διάρκεια του ημερήσιου χρόνου εργασίας, αποδεικτικά καταβολής των μισθών ή αντίγραφα ισοδύναμων εγγράφων·

γ) υποχρέωση αποστολής των εγγράφων που αναφέρονται στο στοιχείο β), μετά την περίοδο της απόσπασης, κατόπιν αίτησης των αρχών του κράτους μέλους υποδοχής, εντός εύλογης προθεσμίας·

δ) υποχρέωση μετάφρασης των εγγράφων που αναφέρονται στο στοιχείο β) στην επίσημη γλώσσα ή (σε μία από) τις επίσημες γλώσσες του κράτους μέλους ή σε άλλη ή άλλες γλώσσες που γίνονται δεκτές από το κράτος μέλος υποδοχής·

ε) υποχρέωση διορισμού ενός προσώπου που λειτουργεί ως σύνδεσμος με τις αρμόδιες αρχές στο κράτος μέλος υποδοχής όπου παρέχονται οι υπηρεσίες και, εφόσον απαιτείται, αποστέλλει και λαμβάνει έγγραφα και/ή ειδοποιήσεις·

στ) υποχρέωση καθορισμού ενός προσώπου επικοινωνίας, εφόσον χρειάζεται, το οποίο θα έχει τη θέση εκπροσώπου με το οποίο οι κοινωνικοί εταίροι μπορούν να επιχειρούν να πείσουν τον πάροχο υπηρεσιών να προσέλθει σε συλλογικές διαπραγματεύσεις εντός του κράτους μέλους υποδοχής, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία και/ή πρακτική, κατά τη διάρκεια της περιόδου παροχής των υπηρεσιών. Το πρόσωπο αυτό μπορεί να είναι διαφορετικό από το πρόσωπο που αναφέρεται στο στοιχείο ε) και δεν είναι απαραίτητο να είναι παρόν στο κράτος μέλος υποδοχής, αλλά πρέπει να είναι διαθέσιμο μόλις προκύψει εύλογη και αιτιολογημένη αίτηση.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να επιβάλουν άλλες διοικητικές απαιτήσεις και μέτρα ελέγχου σε περίπτωση που προκύψουν καταστάσεις ή νέες εξελίξεις για τις οποίες οι υφιστάμενες διοικητικές απαιτήσεις και τα υφιστάμενα μέτρα ελέγχου δεν είναι επαρκή ή πρόσφορα για την αποτελεσματική παρακολούθηση της τήρησης των υποχρεώσεων που ορίζονται στην οδηγία [96/71] και την παρούσα οδηγία, εφόσον αυτές οι απαιτήσεις και μέτρα είναι δικαιολογημένα και αναλογικά.

3. Το παρόν άρθρο δεν θίγει άλλες υποχρεώσεις απορρέουσες από τη νομοθεσία της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που απορρέουν από την οδηγία του Συμβουλίου 89/391/ΕΟΚ[, της 12ης Ιουνίου 1989, σχετικά με την εφαρμογή μέτρων για την προώθηση της βελτίωσης της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία (ΕΕ 1989, L 183, σ. 1)] και τον [κανονισμό 883/2004], και/ή εκείνων δυνάμει του εθνικού δικαίου σχετικά με την προστασία ή την απασχόληση των εργαζομένων, εφόσον εφαρμόζονται εξίσου στις επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες στο συγκεκριμένο κράτος μέλος και εφόσον είναι δικαιολογημένες και αναλογικές.»

Το ολλανδικό δίκαιο

Ο νόμος περί εργασίας των αλλοδαπών

23 Το άρθρο 2, παράγραφος 1, του Wet arbeid vreemdelingen (νόμου περί εργασίας των αλλοδαπών), της 21ης Δεκεμβρίου 1994 (Stb. 1994, αριθ. 959), ορίζει τα εξής:

«Απαγορεύεται σε εργοδότη να αναθέτει την εκτέλεση εργασίας στις Κάτω Χώρες σε αλλοδαπό υπήκοο ο οποίος δεν διαθέτει άδεια εργασίας ή ενιαία άδεια για να εργασθεί για τον εν λόγω εργοδότη.»

Το εκτελεστικό διάταγμα του νόμου περί εργασίας των αλλοδαπών

24 Το άρθρο 1e, παράγραφος 1, του Besluit uitvoering Wet arbeid vreemdelingen (εκτελεστικού διατάγματος του νόμου περί εργασίας των αλλοδαπών), όπως ίσχυε κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της διαφοράς της κύριας δίκης, προβλέπει τα εξής:

«Η απαγόρευση του άρθρου 2, παράγραφος 1, του νόμου περί εργασίας των αλλοδαπών δεν ισχύει όσον αφορά αλλοδαπό υπήκοο ο οποίος, στο πλαίσιο διασυνοριακής παροχής υπηρεσιών, εκτελεί προσωρινά εργασία στις Κάτω Χώρες για λογαριασμό εργοδότη εγκατεστημένου εκτός των Κάτω Χωρών, σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σε άλλο συμβαλλόμενο κράτος της Συμφωνίας για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο ή στην Ελβετία, εφόσον:

a. ο αλλοδαπός υπήκοος πληροί όλες τις προϋποθέσεις περί διαμονής, άδειας εργασίας και κοινωνικής ασφάλισης για την εκτέλεση μισθωτής εργασίας στον εργοδότη εντός της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ο εργοδότης·

b. ο αλλοδαπός υπήκοος εκτελεί εργασία αντίστοιχη με εκείνη την οποία επιτρέπεται να εκτελεί στη χώρα όπου είναι εγκατεστημένος ο εργοδότης·

c. ο αλλοδαπός υπήκοος απλώς αντικαθιστά άλλον αλλοδαπό υπήκοο που έχει εκτελέσει αντίστοιχη εργασία, εφόσον δεν υφίσταται υπέρβαση της συνολικής διάρκειας της συμφωνηθείσας παροχής υπηρεσιών· και

d. ο εργοδότης ασκεί πράγματι ουσιαστικές δραστηριότητες […]».

Ο νόμος περί των όρων απασχόλησης των αποσπασμένων εργαζομένων στην Ευρωπαϊκή Ένωση

25 Κατά το άρθρο 8, παράγραφοι 1 έως 4, του Wet arbeidsvoorwaarden gedetacheerde werknemers in de Europese Unie (νόμου περί των όρων απασχόλησης των αποσπασμένων εργαζομένων στην Ευρωπαϊκή Ένωση), της 1ης Ιουνίου 2016 (Stb. 2016, αριθ. 219, στο εξής: WagwEU):

«1. Ο παρέχων υπηρεσίες που αποσπά εργαζόμενο στις Κάτω Χώρες οφείλει να γνωστοποιεί την απόσπαση εγγράφως ή με ηλεκτρονικά μέσα [στον Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (Υπουργό Κοινωνικών Υποθέσεων και Απασχόλησης, Κάτω Χώρες)] πριν από την έναρξη της δραστηριότητας. Η γνωστοποίηση εκ μέρους του παρέχοντος υπηρεσίες περιλαμβάνει:

a. την ταυτότητά του·

b. την ταυτότητα του αποδέκτη των υπηρεσιών και την ταυτότητα του αποσπασμένου εργαζομένου·

c. το πρόσωπο επικοινωνίας σύμφωνα με το άρθρο 7·

d. την ταυτότητα του φυσικού ή νομικού προσώπου που είναι υπεύθυνο για την καταβολή των μισθών·

e. το είδος και την προβλεπόμενη διάρκεια της δραστηριότητας·

f. τη διεύθυνση του τόπου εργασίας· και

g. τις εισφορές στα ισχύοντα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης.

2. Εάν ο παρέχων υπηρεσίες που αποσπά εργαζόμενο στις Κάτω Χώρες υποβάλλει, πριν από την έναρξη της δραστηριότητας, γραπτό ή ηλεκτρονικό αντίγραφο της προβλεπόμενης στην παράγραφο 1 γνωστοποίησης προς τον αποδέκτη των υπηρεσιών, η γνωστοποίηση αυτή περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον τα στοιχεία που αφορούν την ταυτότητά του και την ταυτότητα του αποσπασμένου εργαζομένου, τη διεύθυνση του τόπου εργασίας, καθώς και το είδος και τη διάρκεια της δραστηριότητας.

3. Ο αποδέκτης των υπηρεσιών εξακριβώνει εάν το αντίγραφο της γνωστοποίησης της παραγράφου 2 περιλαμβάνει τα στοιχεία που προβλέπονται στην παράγραφο 2 και ενημερώνει τον [Υπουργό Κοινωνικών Υποθέσεων και Απασχόλησης], εγγράφως ή με ηλεκτρονικά μέσα, για οποιαδήποτε ανακρίβεια του αντιγράφου ή αδυναμία παραλαβής του το αργότερο εντός πέντε εργάσιμων ημερών από την έναρξη της δραστηριότητας.

4. Τα δεδομένα που επεξεργάζεται ο [Υπουργός Κοινωνικών Υποθέσεων και Απασχόλησης] δυνάμει του παρόντος άρθρου κοινοποιούνται στα διοικητικά και ελεγκτικά όργανα εφόσον είναι αναγκαία για την άσκηση των καθηκόντων τους σχετικά με τη διακρατική παροχή υπηρεσιών.»

Το διάταγμα περί των όρων απασχόλησης των αποσπασμένων εργαζομένων στην Ευρωπαϊκή Ένωση

26 Το άρθρο 3, παράγραφος 2, του Besluit arbeidsvoorwaarden gedetacheerde werknemers in de Europese Unie (διατάγματος περί των όρων απασχόλησης των αποσπασμένων εργαζομένων στην Ευρωπαϊκή Ένωση) έχει ως εξής:

«[Ο Υπουργός Κοινωνικών Υποθέσεων και Απασχόλησης] έχει την αρμοδιότητα και την υποχρέωση, κατόπιν αιτήσεως, να υποβάλλει χωρίς οικονομική επιβάρυνση προς την Immigratie- en Naturalisatiedienst [(Υπηρεσία Μετανάστευσης και Πολιτογράφησης, Κάτω Χώρες) (στο εξής: IND)] τα δεδομένα τα οποία αφορούν τους παρέχοντες υπηρεσίες, τους αποδέκτες υπηρεσιών, τους υπευθύνους επικοινωνίας, τα υπεύθυνα για την καταβολή των μισθών πρόσωπα και τους αποσπασμένους εργαζομένους και τα οποία έχουν υποστεί επεξεργασία σύμφωνα με το άρθρο 8 του [WagwEU], συμπεριλαμβανομένου του εθνικού αριθμού ταυτότητας, στην έκταση που τα δεδομένα αυτά είναι απαραίτητα για την εκπλήρωση των καθηκόντων που σχετίζονται με την εφαρμογή του Vreemdelingenwet 2000 [(νόμου του 2000 περί αλλοδαπών)].»

27 Δυνάμει του άρθρου 11, παράγραφος 3, του διατάγματος αυτού, ο παρέχων υπηρεσίες γνωστοποιεί, πέραν των στοιχείων που προβλέπονται στο άρθρο 8, παράγραφος 1, του WagwEU, την ημερομηνία λήξης της περιόδου νόμιμης εργασίας.

Ο νόμος του 2000 περί αλλοδαπών

28 Το άρθρο 14, παράγραφος 1, στοιχείο a, και παράγραφος 3, του νόμου του 2000 περί αλλοδαπών ορίζει τα εξής:

«1. [Ο Minister van Justitie en Veiligheid (Υπουργός Δικαιοσύνης και Ασφάλειας, Κάτω Χώρες)] έχει τις εξής αρμοδιότητες:

a. δέχεται, απορρίπτει ή θέτει χωρίς εξέταση στο αρχείο αίτηση για τη χορήγηση άδειας διαμονής ορισμένου χρόνου·

[…].

3. Η χορήγηση άδειας διαμονής ορισμένου χρόνου υπόκειται σε περιορισμούς σχετικούς με τον σκοπό για τον οποίο επιτρέπεται η διαμονή. Μπορούν επίσης να προβλεφθούν και άλλοι όροι για τη χορήγηση της άδειας. Οι κανόνες σχετικά με τη χορήγηση, την τροποποίηση και την αυτόματη ανανέωση της άδειας, τους περιορισμούς και τις προϋποθέσεις θεσπίζονται με κανονιστική διοικητική πράξη ή δυνάμει αυτής.»

Το διάταγμα του 2000 περί αλλοδαπών

29 Το άρθρο 3.31a, παράγραφος 1, του Vreemdelingenbesluit 2000 (διατάγματος του 2000 περί αλλοδαπών), της 23ης Νοεμβρίου 2000 (Stb. 2000, αριθ. 497), όπως ίσχυε κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της διαφοράς της κύριας δίκης, έχει ως εξής:

«Η κανονική άδεια διαμονής ορισμένου χρόνου μπορεί να χορηγηθεί υπό την επιφύλαξη περιορισμού ως προς τη δραστηριότητα που ασκείται στο πλαίσιο της διασυνοριακής παροχής υπηρεσιών κατά το άρθρο 4.6 του Besluit uitvoering Wet arbeid vreemdelingen 2022 [(εκτελεστικού διατάγματος του νόμου του 2022 περί εργασίας των αλλοδαπών)], εφόσον έχει προηγηθεί η γνωστοποίηση του άρθρου 8 του [WagwEU] με την οποία παρέχονται τα στοιχεία που ορίζονται στο παρόν άρθρο και στο άρθρο 11, παράγραφος 3, [του διατάγματος περί των όρων απασχόλησης των αποσπασμένων εργαζομένων στην Ευρωπαϊκή Ένωση].»

30 Σύμφωνα με το άρθρο 3.4, παράγραφος 1, στοιχείο i, του διατάγματος του 2000 περί αλλοδαπών, όπως ίσχυε κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της διαφοράς της κύριας δίκης:

«Οι περιορισμοί που προβλέπονται στο άρθρο 14, παράγραφος 3, του [νόμου του 2000 περί αλλοδαπών] συνδέονται με:

[…]

i. τη διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών.»

31 Σύμφωνα με το άρθρο 3.58, παράγραφος 1, σημείο i, του διατάγματος του 2000 περί αλλοδαπών και την παράγραφο B5/3.1 της Vreemdelingencirculaire 2000 (εγκυκλίου του 2000 περί αλλοδαπών), της 2ας Μαρτίου 2001 (Stcrt. 2001, αριθ. 64), όπως ίσχυε κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της διαφοράς της κύριας δίκης, η IND χορηγεί άδεια διαμονής για διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών με διάρκεια ισχύος ίση με τη διάρκεια της δραστηριότητας που

μνημονεύεται στο άρθρο 1e, παράγραφος 2, του εκτελεστικού διατάγματος του νόμου περί εργασίας των αλλοδαπών, όπως ίσχυε κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της διαφοράς της κύριας δίκης, η οποία δεν μπορεί να υπερβεί τα δύο έτη.

Η κανονιστική απόφαση του 2000 περί αλλοδαπών

32 Το άρθρο 3.34 της Voorschrift Vreemdelingen 2000 (κανονιστικής απόφασης του 2000 περί αλλοδαπών), της 18ης Δεκεμβρίου 2000 (Stcrt. 2001, αριθ. 10), ορίζει ότι αλλοδαπός υπήκοος ο οποίος δεν διαθέτει άδεια προσωρινής διαμονής για τον σκοπό που προβλέπεται στην αίτηση περί χορήγησης άδειας διαμονής είναι υπόχρεος σε καταβολή τελών για την επεξεργασία αίτησης περί χορήγησης, τροποποίησης ή ανανέωσης άδειας διαμονής για διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών.

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

33 Οι προσφεύγοντες της κύριας δίκης είναι Ουκρανοί υπήκοοι και διαθέτουν άδεια προσωρινής διαμονής εκδοθείσα από τις σλοβακικές αρχές με ισχύ έως και τις 21 Νοεμβρίου 2020. Εργάζονται για τη ROBI spol s.r.o., εταιρία σλοβακικού δικαίου, η οποία τους απέσπασε στην Ivens NV, εταιρία ολλανδικού δικαίου, για την εκτέλεση εργασιών στον λιμένα του Ρότερνταμ (Κάτω Χώρες).

34 Προς τον σκοπό αυτόν, η ROBI ενημέρωσε, στις 4 Δεκεμβρίου 2019, τις αρμόδιες ολλανδικές αρχές σχετικά με τη φύση της δραστηριότητας για την οποία επρόκειτο να αποσπαστούν οι προσφεύγοντες της κύριας δίκης και τη διάρκειά της, η οποία αρχικώς προγραμματιστεί από τις 6 Δεκεμβρίου 2019 έως τις 4 Μαρτίου 2020. Με γνωστοποίηση της 28ης Φεβρουαρίου 2020, η ROBI ενημέρωσε τις ανωτέρω αρχές για την παράταση της δραστηριότητας αυτής έως τις 31 Δεκεμβρίου 2021.

35 Καθόσον η προβλεπόμενη διάρκεια της δραστηριότητας υπερέβαινε τη διάρκεια του δικαιώματος κυκλοφορίας 90 ημερών εντός περιόδου 180 ημερών του οποίου απολαύουν οι αλλοδαποί κάτοχοι τίτλου διαμονής που εκδίδεται από κράτος μέλος δυνάμει του άρθρου 21, παράγραφος 1, της ΣΕΣΣ, η ROBI ζήτησε από τις ολλανδικές αρχές, στις 6 Μαρτίου 2020, στο όνομα και για λογαριασμό καθενός από τους προσφεύγοντες της κύριας δίκης, τη χορήγηση κανονικής άδειας διαμονής ορισμένου χρόνου. Για την επεξεργασία καθεμιάς από τις αιτήσεις αυτές καταβλήθηκαν τέλη ύψους 290 ή 320 ευρώ αναλόγως της ατομικής κατάστασης των εν λόγω προσφευγόντων.

36 Η IND, ενεργώντας εξ ονόματος του Υφυπουργού, χορήγησε τις ζητηθείσες άδειες διαμονής. Ωστόσο, η διάρκεια ισχύος των αδειών διαμονής περιορίστηκε στη διάρκεια ισχύος των σλοβακικών αδειών προσωρινής διαμονής που είχαν χορηγηθεί στους προσφεύγοντες της κύριας δίκης, ήτοι ήταν μικρότερη από τη διάρκεια της δραστηριότητας για την οποία τα πρόσωπα αυτά επρόκειτο να αποσπαστούν στις Κάτω Χώρες.

37 Σε ημερομηνία που δεν προσδιορίζει το αιτούν δικαστήριο, οι προσφεύγοντες της κύριας δίκης υπέβαλαν διοικητικές ενστάσεις κατά εκάστης των αποφάσεων με τις οποίες τους είχε χορηγηθεί άδεια διαμονής. Στο πλαίσιο αυτό, αμφισβήτησαν τόσο την υποχρέωση κατοχής άδειας διαμονής για τους σκοπούς της διασυνοριακής παροχής υπηρεσιών όσο και τη διάρκεια ισχύος των χορηγηθεισών αδειών διαμονής καθώς και τα τέλη για την επεξεργασία των αιτήσεων χορήγησης των συγκεκριμένων αδειών.

38 Κατόπιν εξετάσεως, στις 16 Μαρτίου 2021, των ενστάσεων αυτών από την επιτροπή διοικητικής επίλυσης διαφορών της IND, ο Υφυπουργός τις απέρριψε ως αβάσιμες με αποφάσεις της 7ης Απριλίου 2021.

39 Στις 7 Μαΐου 2021 η ROBI υπέβαλε στις ολλανδικές αρχές, στο όνομα και για λογαριασμό ορισμένων από τους προσφεύγοντες της κύριας δίκης, νέες αιτήσεις χορήγησης άδειας διαμονής, προς στήριξη των οποίων επικαλέστηκε το γεγονός ότι οι σλοβακικές αρχές είχαν χορηγήσει στα πρόσωπα νέες άδειες διαμονής με ισχύ έως τις 31 Μαρτίου 2022.

40 Η IND, ενεργώντας εξ ονόματος του Υφυπουργού, έκανε δεκτές τις αιτήσεις και χορήγησε στους οικείους προσφεύγοντες άδειες διαμονής με ισχύ έως την ημερομηνία κατά την οποία, σύμφωνα με την κοινοποίηση της ROBI προς τις ολλανδικές αρχές, επρόκειτο να παύσει η δραστηριότητα, ήτοι στις 31 Δεκεμβρίου 2021.

41 Επιπλέον, στις 20 Μαΐου 2022, η ROBI υπέβαλε εκ νέου αιτήσεις χορήγησης άδειας διαμονής για ορισμένους από τους προσφεύγοντες της κύριας δίκης προκειμένου να τους αναθέσει άλλη δραστηριότητα στις Κάτω Χώρες.

42 Παράλληλα, οι προσφεύγοντες της κύριας δίκης άσκησαν ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου προσφυγή με αίτημα την ακύρωση των αποφάσεων της 7ης Απριλίου 2021 λόγω παραβάσεως των άρθρων 56 και 57 ΣΛΕΕ.

43 Οι προσφεύγοντες της κύριας δίκης αμφισβητούν, ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, την υποχρέωση, στο πλαίσιο διασυνοριακής παροχής υπηρεσιών, οι εργαζόμενοι υπήκοοι τρίτων χωρών που απασχολούνται από παρέχοντα υπηρεσίες εγκατεστημένο σε κράτος μέλος να διαθέτουν, πέραν της άδειας διαμονής στο εν λόγω κράτος μέλος, άδεια διαμονής στο κράτος μέλος παροχής της υπηρεσίας μετά τη λήξη της περιόδου των 90 ημερών που προβλέπει το άρθρο 21, παράγραφος 1, της ΣΕΣΣ. Υποστηρίζουν ότι η υποχρέωση αυτή αλληλεπικαλύπτεται με τη διαδικασία προηγούμενης γνωστοποίησης της διασυνοριακής παροχής υπηρεσιών. Εκτιμούν ότι ο περιορισμός της διάρκειας ισχύος των αδειών διαμονής που τους χορήγησαν οι ολλανδικές αρχές στη διάρκεια ισχύος των σλοβακικών αδειών διαμονής τους και σε δύο έτη κατ' ανώτατο όριο συνιστά αδικαιολόγητο περιορισμό της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών την οποία κατοχυρώνουν τα άρθρα 56 και 57 ΣΛΕΕ. Τέλος, υποστηρίζουν ότι το ποσό των καταβλητέων τελών για την αίτηση χορήγησης άδειας διαμονής στις Κάτω Χώρες δεν είναι σύμφωνο με το δίκαιο της Ένωσης, καθόσον είναι υψηλότερο από το ποσό που καταβάλλεται για την έκδοση πιστοποιητικού νόμιμης διαμονής πολίτη της Ένωσης. Ο Υφυπουργός αμφισβητεί το σύνολο των επιχειρημάτων που προβάλλουν οι προσφεύγοντες της κύριας δίκης.

44 Συναφώς, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 21ης Σεπτεμβρίου 2006, Επιτροπή κατά Αυστρίας (C-168/04, EU:C:2006:595, σκέψεις 31 και 32), η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είχε υποστηρίξει ότι, στο πλαίσιο της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών, κάθε παρέχων υπηρεσίες μεταβιβάζει στους εργαζομένους του το «παράγωγο δικαίωμα» να λάβουν άδεια διαμονής για την απαιτούμενη από την παροχή των υπηρεσιών διάρκεια, ότι η απόφαση σχετικά με το δικαίωμα διαμονής έχει αμιγώς τυπικό χαρακτήρα και ότι το δικαίωμα αυτό πρέπει να αναγνωρίζεται αυτομάτως. Ωστόσο, το Δικαστήριο έκρινε, στην υπόθεση εκείνη, ότι η Δημοκρατία της Αυστρίας είχε παραβεί τις υποχρεώσεις που υπείχε από το άρθρο 49 ΕΚ, νυν άρθρο 56 ΣΛΕΕ. Ως εκ τούτου, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται κατά πόσον το δικαίωμα ελεύθερης παροχής υπηρεσιών, όπως προβλέπεται στα άρθρα 56 και 57 ΣΛΕΕ, παρέχει «παράγωγο δικαίωμα διαμονής» σε εργαζομένους που αποσπώνται στο πλαίσιο διασυνοριακής παροχής υπηρεσιών.

45 Εν πάση περιπτώσει, το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινιστεί εάν η υποχρέωση εξάλειψης των περιορισμών στην ελεύθερη παροχή υπηρεσιών, η οποία απορρέει από το άρθρο 56 ΣΛΕΕ, αντιτίθεται στην απαίτηση ατομικής άδειας διαμονής για την απόσπαση σε κράτος μέλος εργαζομένων τρίτων χωρών που απασχολούνται από παρέχοντα υπηρεσίες εγκατεστημένο σε άλλο κράτος μέλος, όταν, όπως εν προκειμένω, η εθνική ρύθμιση απαιτεί ήδη, σε περίπτωση απόσπασης εργαζομένων υπηκόων τρίτων χωρών από εργοδότη εγκατεστημένο σε άλλο κράτος μέλος, γνωστοποίηση η οποία περιλαμβάνει τα ίδια στοιχεία με εκείνα που απαιτούνται για τη χορήγηση άδειας διαμονής στο κράτος μέλος υποδοχής. Συγκεκριμένα, ακόμη και αν η απαίτηση άδειας διαμονής ισχύει μόνο μετά την παρέλευση περιόδου 90 ημερών, εντούτοις, η απαίτηση αυτή θα μπορούσε να ισοδυναμεί με προηγούμενη άδεια, διαδικασία η οποία μπορεί να συνιστά περιορισμό της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών.

46 Τέλος, σε περίπτωση που μπορεί να απαιτηθεί τέτοια άδεια διαμονής, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται, αφενός, εάν η διάρκεια ισχύος της άδειας αυτής μπορεί να περιοριστεί, βάσει της ολλανδικής ρύθμισης, ώστε να συμπίπτει με τη διάρκεια ισχύος της άδειας εργασίας και διαμονής στο κράτος μέλος στο οποίο είναι εγκατεστημένος ο παρέχων τις υπηρεσίες, χωρίς όμως να μπορεί να υπερβεί τα δύο έτη κατ' ανώτατο όριο, και, αφετέρου, εάν μπορεί να επιβληθεί στον αιτούντα την εν λόγω άδεια διαμονής η υποχρέωση να καταβάλει τέλη πενταπλάσια του ποσού των τελών που απαιτούνται για την έκδοση πιστοποιητικού νόμιμης διαμονής πολίτη της Ένωσης.

47 Υπό τις συνθήκες αυτές, το rechtbank Den Haag, zittingsplaats Middelburg (πρωτοδικείο Χάγης, με μεταβατική έδρα στο Middelburg, Κάτω Χώρες) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Περιλαμβάνει το δικαίωμα ελεύθερης παροχής υπηρεσιών που κατοχυρώνεται από τα άρθρα 56 και 57 ΣΛΕΕ το παράγωγο δικαίωμα διαμονής εντός κράτους μέλους για τους εργαζομένους υπηκόους τρίτων χωρών που απασχολούνται στο κράτος μέλος αυτό από επιχείρηση παροχής υπηρεσιών εγκατεστημένη σε άλλο κράτος μέλος;

2) Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως: Αντιτίθεται το άρθρο 56 ΣΛΕΕ στην απαίτηση, πέραν της απλής υποχρεώσεως δηλώσεως του τόπου διαμονής που βαρύνει την παρέχουσα υπηρεσίες επιχείρηση, να ζητείται άδεια διαμονής για κάθε εργαζόμενο όταν η διάρκεια της παρεχόμενης υπηρεσίας υπερβαίνει τους τρεις μήνες;

3) Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως: Αντιτίθεται το άρθρο 56 ΣΛΕΕ:
   α) σε εθνική ρύθμιση δυνάμει της οποίας η διάρκεια ισχύος της εν λόγω άδειας διαμονής δεν μπορεί να υπερβαίνει τα δύο έτη, ανεξαρτήτως της διάρκειας της παρεχόμενης υπηρεσίας;
   β) στον περιορισμό της διάρκειας ισχύος της εν λόγω άδειας διαμονής ώστε να συμπίπτει με τη διάρκεια ισχύος της άδειας εργασίας και διαμονής που έχει χορηγηθεί στο κράτος μέλος όπου είναι εγκατεστημένη η παρέχουσα υπηρεσίες επιχείρηση;
   γ) στην επιβολή τελών για κάθε αίτηση (παρατάσεως), το ύψος των οποίων αντιστοιχεί μεν στα τέλη που καταβάλλονται από υπήκοο τρίτης χώρας για τη χορήγηση άδειας εργασίας, αλλά είναι πενταπλάσιο των τελών που απαιτούνται για την έκδοση πιστοποιητικού νόμιμης διαμονής για πολίτη της Ένωσης;»

Επί του πρώτου προδικαστικού ερωτήματος

48 Με το πρώτο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί εάν η ελεύθερη παροχή υπηρεσιών που κατοχυρώνεται στα άρθρα 56 και 57 ΣΛΕΕ έχει την έννοια ότι οι εργαζόμενοι υπήκοοι τρίτων χωρών οι οποίοι αποσπώνται σε κράτος μέλος από παρέχοντα υπηρεσίες εγκατεστημένο σε άλλο κράτος μέλος έχουν αυτομάτως «παράγωγο δικαίωμα διαμονής».

49 Συναφώς, από την αίτηση προδικαστικής αποφάσεως προκύπτει ότι το αιτούν δικαστήριο χρησιμοποιεί την έννοια του «παράγωγου δικαιώματος διαμονής» σε σχέση με το δικαίωμα διαμονής των αποσπασμένων εργαζομένων υπηκόων τρίτων χωρών το οποίο θα μπορούσε να ανακύψει από την εκ μέρους του εργοδότη τους άσκηση του δικαιώματος ελεύθερης παροχής υπηρεσιών και ότι την ύπαρξη τέτοιου δικαιώματος είχε επικαλεστεί η Επιτροπή στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 21ης Σεπτεμβρίου 2006, Επιτροπή κατά Αυστρίας (C-168/04, EU:C:2006:595).

50 Μολονότι, με την απόφαση αυτή, το Δικαστήριο έκανε δεκτή την προσφυγή λόγω παραβάσεως που είχε ασκήσει η Επιτροπή, εντούτοις δεν αναγνώρισε την ύπαρξη τέτοιου δικαιώματος διαμονής. Συγκεκριμένα, κρίνοντας ότι το οικείο κράτος μέλος παρέβη τις υποχρεώσεις που υπείχε από το δικαίωμα ελεύθερης παροχής υπηρεσιών, το Δικαστήριο επισήμανε, κατά τη συνήθη προσέγγισή του, αφενός, ότι ορισμένες πτυχές της επίμαχης ρύθμισης συνεπάγονταν περιορισμούς στην ελεύθερη παροχή υπηρεσιών και, αφετέρου, ότι οι περιορισμοί αυτοί υπερέβαιναν το αναγκαίο μέτρο για την επίτευξη των σκοπών γενικού συμφέροντος που είχε επικαλεστεί το εν λόγω κράτος μέλος.

51 Βεβαίως, όπως υπογράμμισε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 35 των προτάσεών του, η έννοια του «παράγωγου δικαιώματος διαμονής» παραπέμπει, γενικότερα, στη νομολογία του Δικαστηρίου κατά την οποία, όσον αφορά την ιθαγένεια, οι υπήκοοι τρίτων χωρών, μέλη της οικογένειας πολίτη της Ένωσης, οι οποίοι δεν απολαύουν, βάσει των διατάξεων της οδηγίας 2004/38, δικαιώματος διαμονής στο κράτος μέλος του οποίου την ιθαγένεια έχει ο πολίτης αυτός μπορούν, σε ορισμένες περιπτώσεις, να θεμελιώσουν «παράγωγο δικαίωμα» βάσει του άρθρου 21, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ (πρβλ. αποφάσεις της 5ης Ιουνίου 2018, Coman κ.λπ., C-673/16, EU:C:2018:385, σκέψη 23, και της 12ης Ιουλίου 2018, Banger, C-89/17, EU:C:2018:570, σκέψη 27 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

52 Εντούτοις, πρέπει να υπομνησθεί ότι η λύση αυτή στηρίζεται στην εκτίμηση ότι, εάν δεν υπήρχε τέτοιο παράγωγο δικαίωμα διαμονής για τους εν λόγω υπηκόους τρίτης χώρας, ο πολίτης της Ένωσης θα αποτρεπόταν από το να εγκαταλείψει το κράτος μέλος του οποίου έχει την ιθαγένεια προκειμένου να ασκήσει, βάσει του άρθρου 21, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, το δικαίωμα διαμονής σε άλλο κράτος μέλος, καθώς δεν θα είχε τη βεβαιότητα ότι θα μπορέσει να συνεχίσει στο κράτος μέλος καταγωγής του την οικογενειακή ζωή που θα έχει αναπτυχθεί ή εδραιωθεί, με τον υπήκοο τρίτης χώρας, στο κράτος μέλος υποδοχής σε περίπτωση πραγματικής διαμονής (πρβλ. απόφαση της 12ης Ιουλίου 2018, Banger, C-89/17, EU:C:2018:570, σκέψη 28 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

53 Επομένως, το παράγωγο δικαίωμα διαμονής, κατά την έννοια της νομολογίας αυτής, στηρίζεται στο εκ του άρθρου 21, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ δικαίωμα φυσικού προσώπου, πολίτη της Ένωσης, να κυκλοφορεί και να διαμένει ελεύθερα στο έδαφος των κρατών μελών. Όπως επισήμανε ο

γενικός εισαγγελέας στο σημείο 36 των προτάσεών του, το δικαίωμα αυτό δεν αφορά τις επιχειρήσεις, οι οποίες μπορούν να επικαλεστούν την ελευθερία εγκατάστασης ή την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών, όπως αυτές κατοχυρώνονται, αντιστοίχως, στα άρθρα 49 και 56 ΣΛΕΕ.

54 Επιπλέον, όπως υπογράμμισε κατ' ουσίαν ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 37 των προτάσεών του, οι σχέσεις μεταξύ μελών της ίδιας οικογένειας με συγγένεια πρώτου βαθμού ή μεταξύ προσώπων που έχουν αναπτύξει ή εδραιώσει ανάλογες σχέσεις και απολαύουν στο σύνολό τους του θεμελιώδους δικαιώματος στον σεβασμό της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής, όπως αυτό κατοχυρώνεται στο άρθρο 7 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δεν μπορούν να συγκριθούν με τις σχέσεις μεταξύ επιχείρησης και εργαζομένων. Επομένως, από τη νομολογία που παρατίθεται στη σκέψη 51 της παρούσας απόφασης δεν μπορεί να συναχθεί, έστω και κατ' αναλογίαν, ότι, σε περίπτωση όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, κάθε εργαζόμενος υπήκοος τρίτης χώρας που αποστέλλεται από επιχείρηση σε άλλο κράτος μέλος προκειμένου να παράσχει εκεί υπηρεσίες στο όνομά της πρέπει να έχει αυτομάτως δικαίωμα διαμονής στο εν λόγω κράτος μέλος ενόσω διαρκεί η παροχή των υπηρεσιών αυτών.

55 Λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των ανωτέρω σκέψεων, στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι τα άρθρα 56 και 57 ΣΛΕΕ έχουν την έννοια ότι οι εργαζόμενοι υπήκοοι τρίτων χωρών που αποσπώνται σε κράτος μέλος από παρέχοντα υπηρεσίες εγκατεστημένο σε άλλο κράτος μέλος δεν έχουν αυτομάτως «παράγωγο δικαίωμα διαμονής» ούτε στο κράτος μέλος στο οποίο απασχολούνται ούτε σε εκείνο στο οποίο αποσπώνται.

Επί του δευτέρου προδικαστικού ερωτήματος

56 Με το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί εάν το άρθρο 56 ΣΛΕΕ έχει την έννοια ότι αντιτίθεται σε ρύθμιση κράτους μέλους η οποία προβλέπει ότι, σε περίπτωση που επιχείρηση εγκατεστημένη σε άλλο κράτος μέλος παρέχει στο πρώτο κράτος μέλος υπηρεσίες για διάστημα άνω των τριών μηνών, η επιχείρηση αυτή υποχρεούται όχι μόνο να ενημερώσει τις αρχές του πρώτου κράτους μέλους για την παροχή υπηρεσιών, αλλά και να λάβει άδεια διαμονής για κάθε εργαζόμενο υπήκοο τρίτης χώρας τον οποίο προτίθεται να αποσπάσει στο εν λόγω κράτος μέλος.

57 Υπενθυμίζεται εκ προοιμίου ότι, αφενός, όπως προκύπτει από την απάντηση στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα, η άσκηση από εργοδότη εγκατεστημένο σε κράτος μέλος του δικαιώματός του ελεύθερης παροχής υπηρεσιών δεν γεννά, υπέρ των εργαζομένων υπηκόων τρίτων χωρών τους οποίους αποσπά προς τον σκοπό αυτόν σε άλλο κράτος μέλος, αυτοτελές δικαίωμα διαμονής στο έδαφος του εν λόγω κράτους μέλους. Κατά συνέπεια, το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να εξεταστεί αποκλειστικά υπό το πρίσμα των αποτελεσμάτων που μπορεί να έχει ρύθμιση όπως η επίμαχη στη διαφορά της κύριας δίκης στο δικαίωμα του εν λόγω εργοδότη στην ελεύθερη παροχή υπηρεσιών.

58 Αφετέρου, μολονότι, με το προδικαστικό αυτό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο αναφέρεται όχι μόνο στην υποχρέωση του παρέχοντος υπηρεσίες να υποβάλει αίτηση χορήγησης άδειας διαμονής για κάθε εργαζόμενο τον οποίον προτίθεται να αποσπάσει, αλλά και στην υποχρέωση της οικείας επιχείρησης να γνωστοποιήσει την παροχή υπηρεσιών, εντούτοις, από την αίτηση προδικαστικής αποφάσεως προκύπτει ότι οι αμφιβολίες του αιτούντος δικαστηρίου δεν αφορούν τη συμβατότητα προς το άρθρο 56 ΣΛΕΕ της δεύτερης υποχρέωσης, αυτής καθεαυτήν, αλλά της υποχρέωσης λήψης άδειας διαμονής κατά το μέρος που αυτή προστίθεται στην υποχρέωση γνωστοποίησης της παροχής υπηρεσιών.

59 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι η ελεύθερη παροχή υπηρεσιών, η οποία κατοχυρώνεται στα άρθρα 56 και 57 ΣΛΕΕ, όπως και οι λοιπές ελευθερίες κυκλοφορίας, έχει εφαρμογή μόνο στους τομείς που δεν έχουν αποτελέσει αντικείμενο πλήρους εναρμόνισης (πρβλ. απόφαση της 1ης Ιουλίου 2014, Ålands Vindkraft, C-573/12, EU:C:2014:2037, σκέψη 57 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Επομένως, προκειμένου να δοθεί απάντηση στο ερώτημα που υπέβαλε το αιτούν δικαστήριο, πρέπει κατ' αρχάς να εξεταστεί εάν ρύθμιση όπως αυτή στην οποία αναφέρεται το αιτούν δικαστήριο με το ερώτημά του εμπίπτει σε τομέα που έχει αποτελέσει αντικείμενο πλήρους εναρμόνισης ή, τουλάχιστον, σε πτυχή τομέα που έχει αποτελέσει αντικείμενο τέτοιας εναρμόνισης.

60 Εν προκειμένω, η επίμαχη στη διαφορά της κύριας δίκης εθνική ρύθμιση αφορά το δικαίωμα διαμονής μισθωτών εργαζομένων υπηκόων τρίτων χωρών, οι οποίοι απασχολούνται νομίμως σε κράτος μέλος, αλλά αποσπώνται σε άλλο κράτος μέλος με σκοπό την παροχή υπηρεσιών. Επομένως, η ρύθμιση αυτή, καθόσον αφορά μισθωτούς εργαζομένους που είναι αποσπασμένοι στο έδαφος άλλου κράτους μέλους, μπορεί να εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 96/71 και της οδηγίας 2006/123, καθώς και, καθόσον αφορά το δικαίωμα διαμονής υπηκόων τρίτων χωρών, στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 1030/2002, της οδηγίας 2003/109 και της ΣΕΣΣ.

61 Εντούτοις, όσον αφορά, κατ' αρχάς, την οδηγία 96/71, μολονότι η οδηγία μπορεί να έχει εφαρμογή σε αποσπασμένους εργαζομένους υπηκόους τρίτων χωρών σε σχέση με τα δικαιώματα που η ίδια προβλέπει, γεγονός παραμένει ότι, κατά την αιτιολογική της σκέψη 20, δεν θίγει τις εθνικές νομοθεσίες σχετικά με τους όρους εισόδου, διαμονής και απασχόλησης εργαζομένων υπηκόων τρίτων χωρών.

62 Εν συνεχεία, όσον αφορά την οδηγία 2006/123, είναι σαφές ότι, όταν ορισμένη παροχή υπηρεσιών εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας αυτής, παρέλκει η εξέταση του επίμαχου εθνικού μέτρου υπό το πρίσμα του άρθρου 56 ΣΛΕΕ (πρβλ. απόφαση της 21ης Δεκεμβρίου 2023, AUTOTECHNICA FLEET SERVICES, C-278/22, EU:C:2023:1026, σκέψη 55). Ωστόσο, από το άρθρο 17, σημείο 9, της οδηγίας 2006/123 προκύπτει ότι η οδηγία αυτή δεν εφαρμόζεται στους υπηκόους τρίτων χωρών οι οποίοι μετακινούνται σε άλλο κράτος μέλος στο πλαίσιο παροχής υπηρεσιών.

63 Επιπλέον, μολονότι ο κανονισμός 1030/2002 καθιερώνει άδειες διαμονής ενιαίου τύπου για τους υπηκόους τρίτων χωρών, από το γράμμα του άρθρου 1, παράγραφος 2, στοιχείο α′, του κανονισμού αυτού προκύπτει ότι οι ούτως εκδιδόμενοι από κράτος μέλος τίτλοι ισχύουν μόνο στο έδαφός του.

64 Ομοίως, το άρθρο 3, παράγραφος 2, στοιχείο ε′, της οδηγίας 2003/109 αναφέρει ρητώς ότι η οδηγία αυτή δεν εφαρμόζεται στους υπηκόους τρίτων χωρών οι οποίοι διαμένουν αποκλειστικά για λόγους προσωρινού χαρακτήρα, παραδείγματος χάριν ως μισθωτοί εργαζόμενοι που έχουν αποσπαστεί από παρέχοντα υπηρεσίες με σκοπό την παροχή διασυνοριακών υπηρεσιών.

65 Τέλος, το άρθρο 21, παράγραφος 1, της ΣΕΣΣ προβλέπει ότι οι αλλοδαποί κάτοχοι τίτλου διαμονής εκδοθέντος από ένα εκ των κρατών μελών μπορούν, υπό την προϋπόθεση ότι ο τίτλος αυτός είναι έγκυρος και ότι οι ίδιοι διαθέτουν έγκυρο ταξιδιωτικό έγγραφο, να κυκλοφορούν ελεύθερα για διάστημα μέχρι και 90 ημερών εντός οιασδήποτε περιόδου 180 ημερών στο έδαφος των άλλων κρατών μελών, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις εισόδου που προβλέπει το άρθρο 6, παράγραφος 1, στοιχεία α′, γ′και ε′, του κώδικα συνόρων του Σένγκεν και δεν περιλαμβάνονται στους εθνικούς καταλόγους ανεπιθυμήτων του οικείου κράτους μέλους. Αντιθέτως, η άνω των 90

ημερών εντός περιόδου 180 ημερών διαμονή εξακολουθεί να εμπίπτει στην αποκλειστική αρμοδιότητα των κρατών μελών(πρβλ. απόφαση της 7ης Μαρτίου 2017, X και X, C-638/16 PPU, EU:C:2017:173, σκέψεις 44 και 51).

66 Επομένως, οι προϋποθέσεις εισόδου και διαμονής υπηκόων τρίτων χωρών στο έδαφος κράτους μέλους, στο πλαίσιο απόσπασης από παρέχουσα υπηρεσίες επιχείρηση η οποία είναι εγκατεστημένη σε άλλο κράτος μέλος, εμπίπτουν σε τομέα ο οποίος δεν έχει αποτελέσει αντικείμενο εναρμόνισης σε επίπεδο δικαίου της Ένωσης και, κατά συνέπεια, ρύθμιση όπως η επίμαχη στη διαφορά της κύριας δίκης μπορεί να εκτιμηθεί υπό το πρίσμα των διατάξεων του άρθρου 56 ΣΛΕΕ (βλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση της 21ης Σεπτεμβρίου 2006, Επιτροπή κατά Αυστρίας, C-168/04, EU:C:2006:595, σκέψεις 59 και 60).

67 Δυνάμει του άρθρου 56 ΣΛΕΕ, οι περιορισμοί της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών στο εσωτερικό της Ένωσης απαγορεύονται όσον αφορά τους υπηκόους των κρατών μελών που είναι εγκατεστημένοι σε κράτος μέλος άλλο από εκείνο του αποδέκτου της παροχής. Συνιστούν, μεταξύ άλλων, τέτοιους περιορισμούς οι εθνικές ρυθμίσεις οι οποίες συνεπάγονται πρόσθετες διοικητικές ή οικονομικές επιβαρύνσεις ή έχουν ως αποτέλεσμα να καθίσταται η παροχή υπηρεσιών μεταξύ κρατών μελών δυσκολότερη απ' ό,τι η παροχή υπηρεσιών αποκλειστικώς στο εσωτερικό ενός κράτους μέλους (πρβλ. απόφαση της 18ης Ιουνίου 2019, Αυστρία κατά Γερμανίας, C-591/17, EU:C:2019:504, σκέψεις 135 και 136 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία) και οι οποίες μπορούν, ως εκ τούτου, να καταστήσουν λιγότερο ελκυστικές τις δραστηριότητες των παρεχόντων υπηρεσίες που είναι εγκατεστημένοι σε άλλα κράτη μέλη, όπου και παρέχουν νομίμως τις υπηρεσίες τους.

68 Αντιθέτως, κατά το άρθρο 57 ΣΛΕΕ, το δικαίωμα ελεύθερης παροχής υπηρεσιών περιλαμβάνει το δικαίωμα του παρέχοντος υπηρεσίες να ασκήσει προσωρινά τη δραστηριότητά του στο κράτος μέλος παροχής της υπηρεσίας για τους σκοπούς της παροχής των υπηρεσιών του με τους ίδιους όρους με εκείνους που το κράτος αυτό επιβάλλει στους δικούς του υπηκόους. Κατά συνέπεια, δεν εμπίπτουν, κατ' αρχήν, στην έννοια του περιορισμού μέτρα τα οποία επηρεάζουν εξίσου την παροχή υπηρεσιών μεταξύ κρατών μελών και την παροχή υπηρεσιών στο εσωτερικό ενός μόνο κράτους μέλους και έχουν ως μοναδικό αποτέλεσμα την αύξηση του κόστους της εν λόγω υπηρεσίας, ανεξάρτητα από το ποιος την παρέχει (πρβλ. απόφαση της 18ης Ιουνίου 2019, Αυστρία κατά Γερμανίας, C-591/17, EU:C:2019:504, σκέψη 137 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

69 Τούτου δοθέντος, προκειμένου να μην καταστεί το άρθρο 56 ΣΛΕΕ άνευ πρακτικής αποτελεσματικότητας, η νομοθεσία κράτους μέλους που εφαρμόζεται στους εγκατεστημένους στο εν λόγω κράτος μέλος παρέχοντες υπηρεσίες δεν μπορεί να εφαρμόζεται στο σύνολό της με τον ίδιο τρόπο στις διασυνοριακές δραστηριότητες (πρβλ. αποφάσεις της 17ης Δεκεμβρίου 1981, Webb, 279/80, EU:C:1981:314, σκέψη 16, της 25ης Ιουλίου 1991, Säger, C-76/90, EU:C:1991:331, σκέψη 13, και της 24ης Ιανουαρίου 2002, Portugaia Construções, C-164/99, EU:C:2002:40, σκέψη 17).

70 Κατά συνέπεια, πρέπει να θεωρηθεί ότι συνιστούν περιορισμό της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών στο εσωτερικό της Ένωσης μέτρα τα οποία επηρεάζουν την παροχή υπηρεσιών στην επικράτεια κράτους μέλους και, μολονότι εφαρμόζονται αδιακρίτως, δεν λαμβάνουν υπόψη τις απαιτήσεις στις οποίες υπόκεινται ήδη στο κράτος αυτό οι δραστηριότητες των παρεχόντων υπηρεσίες που είναι εγκατεστημένοι σε άλλο κράτος μέλος, όπου παρέχουν νομίμως παρόμοιες υπηρεσίες, και

τα οποία είναι, ως εκ τούτου, ικανά να απαγορεύσουν, να παρεμποδίσουν ή να καταστήσουν λιγότερο ελκυστικές τις δραστηριότητες των εν λόγω παρεχόντων υπηρεσίες στην εν λόγω επικράτεια.

71 Εν προκειμένω, η επίμαχη ρύθμιση, η οποία επηρεάζει την παροχή υπηρεσιών στο εθνικό έδαφος πρέπει, ασφαλώς, να θεωρηθεί ότι εφαρμόζεται αδιακρίτως εφόσον επιβάλλει όχι μόνο στους παρέχοντες υπηρεσίες που είναι εγκατεστημένοι σε άλλο κράτος μέλος, αλλά και σε εκείνους που είναι εγκατεστημένοι στο εθνικό έδαφος, την υποχρέωση να εξασφαλίζουν ότι οι εργαζόμενοι υπήκοοι τρίτων χωρών τους οποίους απασχολούν διαθέτουν άδεια διαμονής.

72 Εντούτοις, στην περίπτωση κατά την οποία η διάρκεια παροχής υπηρεσιών εκ μέρους επιχειρήσεων εγκατεστημένων σε άλλο κράτος μέλος υπερβαίνει τους τρεις μήνες, η ρύθμιση αυτή επιβάλλει στις επιχειρήσεις την εκπλήρωση πρόσθετων διατυπώσεων σε σχέση με εκείνες στις οποίες υπόκεινται ήδη, σύμφωνα με την οδηγία 2009/52, στο κράτος μέλος όπου είναι εγκατεστημένες προκειμένου να απασχολούν υπηκόους τρίτων χωρών για τις ανάγκες της δραστηριότητάς τους.

73 Επομένως, πρέπει να γίνει δεκτό ότι μια τέτοια ρύθμιση, καθόσον έχει ως αποτέλεσμα να καθίσταται η παροχή υπηρεσιών μεταξύ κρατών μελών δυσκολότερη απ' ό,τι η παροχή υπηρεσιών αποκλειστικώς στο εσωτερικό ενός κράτους μέλους, εισάγει περιορισμό στην ελεύθερη παροχή υπηρεσιών, κατά την έννοια των άρθρων 56 και 57 ΣΛΕΕ, ακόμη και αν οι εγκατεστημένοι στην εθνική επικράτεια παρέχοντες υπηρεσίες είναι επίσης υποχρεωμένοι να ζητήσουν τη χορήγηση άδειας διαμονής προκειμένου να απασχολήσουν εργαζομένους υπηκόους τρίτων χωρών για την παροχή παρόμοιων υπηρεσιών στην επικράτεια αυτή.

74 Κατά πάγια νομολογία, εθνική ρύθμιση που εφαρμόζεται αδιακρίτως μπορεί, παρά το περιοριστικό αποτέλεσμά της για την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών, να δικαιολογηθεί εάν επιδιώκει επιτακτικό λόγο γενικού συμφέροντος (πρβλ. απόφαση της 24ης Ιανουαρίου 2002, Portugaia Construções, C-164/99, EU:C:2002:40, σκέψη 19).

75 Εντούτοις, η δικαιολόγηση αυτή είναι δυνατή μόνον εάν, αφενός, το συμφέρον που επιδιώκει να προστατεύσει η επίμαχη ρύθμιση δεν διασφαλίζεται ήδη από τους κανόνες στους οποίους υπόκειται ο παρέχων υπηρεσίες εντός του κράτους μέλους όπου είναι εγκατεστημένος (αποφάσεις της 11ης Σεπτεμβρίου 2014, Essent Energie Productie, C-91/13, EU:C:2014:2206, σκέψη 48, της 10ης Μαρτίου 2016, Safe Interenvíos, C-235/14, EU:C:2016:154, σκέψη 100, καθώς και της 14ης Νοεμβρίου 2018, Danieli & C. Officine Meccaniche κ.λπ., C-18/17, EU:C:2018:904, σκέψη 46).

76 Αφετέρου, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, η ρύθμιση αυτή πρέπει να είναι κατάλληλη για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού, όπερ σημαίνει ότι πρέπει να αποσκοπεί πράγματι στην επίτευξή του κατά τρόπο συνεπή και συστηματικό (απόφαση της 14ης Νοεμβρίου 2018, Memoria και Dall'Antonia, C-342/17, EU:C:2018:906, σκέψη 52), και να μην υπερβαίνει το αναγκαίο για την επίτευξη του σκοπού αυτού μέτρο (απόφαση της 21ης Σεπτεμβρίου 2006, Επιτροπή κατά Αυστρίας, C-168/04, EU:C:2006:595, σκέψη 37).

77 Εν προκειμένω, από την ενώπιον του Δικαστηρίου δικογραφία προκύπτει ότι η Ολλανδική Κυβέρνηση προέβαλε τέσσερις δικαιολογητικούς λόγους, οι οποίοι αφορούν, πρώτον, την ανάγκη προστασίας της πρόσβασης στην εθνική αγορά εργασίας, δεύτερον, την ανάγκη να εξακριβωθεί ότι ο παρέχων υπηρεσίες που είναι εγκατεστημένος σε κράτος μέλος διαφορετικό από εκείνο εντός του οποίου παρέχεται η υπηρεσία δεν χρησιμοποιεί την ελεύθερη παροχή

υπηρεσιών για σκοπό άλλο από την παροχή της υπηρεσίας αυτής, τρίτον, τον σεβασμό του δικαιώματος ασφάλειας δικαίου των αποσπασμένων εργαζομένων, καθόσον η χορήγηση στους τελευταίους εγγράφου διαμονής τούς επιτρέπει να αποδείξουν ότι δεν διαμένουν παράνομα στο έδαφος του κράτους μέλους στο οποίο έχουν αποσπαστεί και, τέταρτον, την ανάγκη να εξακριβωθεί ότι ο αποσπασμένος εργαζόμενος δεν συνιστά απειλή για τη δημόσια τάξη.

78 Όσον αφορά, πρώτον, την προστασία της πρόσβασης στην εθνική αγορά εργασίας, η προσπάθεια αποτροπής διαταράξεων στην αγορά εργασίας συνιστά ασφαλώς επιτακτικό λόγο γενικού συμφέροντος (πρβλ. απόφαση της 14ης Νοεμβρίου 2018, Danieli & C. Officine Meccaniche κ.λπ., C-18/17, EU:C:2018:904, σκέψη 48 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία), στο μέτρο που η προσπάθεια αυτή δεν αφορά τους πολίτες της Ένωσης, οι οποίοι απολαύουν, σύμφωνα με το άρθρο 45, παράγραφος 3, στοιχείο γ', ΣΛΕΕ, του δικαιώματος να διαμένουν σε άλλο κράτος μέλος με σκοπό την άσκηση εργασίας, υπό την επιφύλαξη των περιορισμών που δικαιολογούνται από λόγους δημόσιας τάξης, δημόσιας ασφάλειας και δημόσιας υγείας, αλλά τους υπηκόους τρίτων χωρών.

79 Εντούτοις, επισημαίνεται ότι εθνική ρύθμιση που εφαρμόζεται όχι μόνον έναντι υπηκόων τρίτων χωρών οι οποίοι αποσπώνται προσωρινά για να εκτελέσουν, υπό τον έλεγχο και την εποπτεία επιχείρησης εγκατεστημένης στο κράτος μέλος υποδοχής, καθήκοντα που τους ανατίθενται στο πλαίσιο τοποθέτησης ή διάθεσης εργαζομένων, αλλά, όπως συμβαίνει στην υπόθεση της κύριας δίκης, και έναντι υπηκόων τρίτων χωρών που αποσπώνται από την παρέχουσα υπηρεσίες επιχείρηση η οποία είναι εγκατεστημένη σε άλλο κράτος μέλος, προκειμένου να παράσχουν, υπό τον έλεγχο και την εποπτεία της, υπηρεσίες άλλες από δανεισμό εργατικού δυναμικού, επ' ουδενί μπορεί να θεωρηθεί ότι επιδιώκει τον σκοπό αυτόν κατά τρόπο συνεπή.

80 Πράγματι, ενώ οι εργαζόμενοι τους οποίους αφορά η τοποθέτηση ή η διάθεση εργατικού δυναμικού δραστηριοποιούνται στην αγορά εργασίας του κράτους μέλους στο οποίο αποσπώνται προς τον σκοπό αυτόν, εκείνοι που αποσπώνται για να παράσχουν, υπό τον έλεγχο και την εποπτεία του εργοδότη τους, άλλη υπηρεσία, η οποία δεν συνιστά δανεισμό εργατικού δυναμικού, δεν επιδιώκουν να έχουν πρόσβαση στην εν λόγω αγορά δεδομένου ότι εκτελούν τα καθήκοντά τους υπό τον έλεγχο και την εποπτεία του εργοδότη τους και επιστρέφουν στη χώρα καταγωγής ή διαμονής τους μετά την ολοκλήρωση της αποστολής τους (πρβλ. απόφαση της 14ης Νοεμβρίου 2018, Danieli & C. Officine Meccaniche κ.λπ., C-18/17, EU:C:2018:904, σκέψη 48 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

81 Υπό τις συνθήκες αυτές, ο περιορισμός της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών, όπως διαπιστώνεται στη σκέψη 73 της παρούσας απόφασης, δεν μπορεί να δικαιολογηθεί από τον επιτακτικό λόγο γενικού συμφέροντος της αποτροπής διαταράξεων στην αγορά εργασίας.

82 Όσον αφορά, δεύτερον, την ανάγκη να εξακριβωθεί εάν οι επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες σε κράτος μέλος διαφορετικό από εκείνο στο οποίο παρέχουν τις υπηρεσίες τους κάνουν χρήση της ελευθερίας παροχής υπηρεσιών προς εξυπηρέτηση σκοπού άλλου από την παροχή της υπηρεσίας αυτής, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι ένα κράτος μέλος δύναται να ελέγξει εάν οι επιχειρήσεις αυτές κάνουν χρήση της ελευθερίας παροχής υπηρεσιών προς εξυπηρέτηση σκοπού άλλου από εκείνον της παροχής της συγκεκριμένης υπηρεσίας, όπως είναι επί παραδείγματι η έλευση του προσωπικού τους για σκοπούς τοποθέτησης ή διάθεσης εργαζομένων (απόφαση της 21ης Σεπτεμβρίου 2006, Επιτροπή κατά Αυστρίας, C-168/04, EU:C:2006:595, σκέψη 56), τούτο δε παρά το γεγονός ότι η ελεύθερη κυκλοφορία εργαζομένων, όπως κατοχυρώνεται στο άρθρο 45 ΣΛΕΕ, εφαρμόζεται μόνο σε σχέση με τους εργαζομένους των κρατών μελών.

83 Εντούτοις, η επίμαχη στην κύρια δίκη εθνική ρύθμιση απαιτεί από τους εγκατεστημένους σε άλλο κράτος μέλος παρέχοντες υπηρεσίες να γνωστοποιούν στις εθνικές αρχές την παροχή υπηρεσιών και, στο πλαίσιο αυτό, όπως προκύπτει από την ενώπιον του Δικαστηρίου δικογραφία, την ταυτότητα των εργαζομένων που προτίθενται να αποσπάσουν, καθώς και τη φύση και τη διάρκεια της δραστηριότητας. Μια τέτοια απαίτηση, η οποία, εν ανάγκη, θα μπορούσε να ενισχυθεί από την υποχρέωση παροχής πρόσθετων στοιχείων υπό την προϋπόθεση ότι, σύμφωνα με το άρθρο 9, παράγραφος 1, της οδηγίας 2014/67, κάτι τέτοιο είναι δικαιολογημένο και σύμφωνο με την αρχή της αναλογικότητας, παρέχει ήδη στις εν λόγω αρχές εγγυήσεις ως προς τη νομιμότητα της παρουσίας των αποσπασμένων στο έδαφός τους εργαζομένων και, ως εκ τούτου, ως προς τη νομιμότητα της άσκησης από τις οικείες επιχειρήσεις του δικαιώματός τους ελεύθερης παροχής υπηρεσιών, τούτο δε κατά τρόπο λιγότερο περιοριστικό και εξίσου αποτελεσματικό με την απαίτηση περί άδειας διαμονής (βλ., κατ' αναλογίαν, αποφάσεις της 21ης Σεπτεμβρίου 2006, Επιτροπή κατά Αυστρίας, C-168/04, EU:C:2006:595, σκέψη 52, και της 14ης Νοεμβρίου 2018, Danieli & C. Officine Meccaniche κ.λπ., C-18/17, EU:C:2018:904, σκέψη 50).

84 Κατά συνέπεια, ο περιορισμός της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών που διαπιστώθηκε με τη σκέψη 73 της παρούσας απόφασης δεν μπορεί να δικαιολογηθεί ούτε από τον επιτακτικό λόγο γενικού συμφέροντος ο οποίος συνίσταται στην εξακρίβωση του εάν οι επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες σε κράτος μέλος διαφορετικό από εκείνο στο οποίο παρέχουν τις υπηρεσίες τους κάνουν χρήση της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών για σκοπό άλλο από την παροχή της υπηρεσίας αυτής.

85 Όσον αφορά, τρίτον, τη διασφάλιση της ασφάλειας δικαίου των αποσπασμένων εργαζομένων, διά της παροχής σε αυτούς της δυνατότητας να αποδεικνύουν ευχερέστερα ότι έχουν νομίμως αποσπαστεί στο έδαφος του κράτους μέλους στο οποίο παρέχεται η υπηρεσία και, κατά συνέπεια, ότι διαμένουν νόμιμα εκεί, πρέπει να γίνει δεκτό ότι ο σκοπός αυτός συνιστά επιτακτικό λόγο δημοσίου συμφέροντος (πρβλ. απόφαση της 19ης Ιανουαρίου 2006, Επιτροπή κατά Γερμανίας, C-244/04, EU:C:2006:49, σκέψεις 47 και 49).

86 Επισημαίνεται επίσης, όσον αφορά την αναλογικότητα ενός τέτοιου μέτρου, ότι, αφενός, η επιβολή στους παρέχοντες υπηρεσίες που είναι εγκατεστημένοι σε κράτος μέλος διαφορετικό από εκείνο στο οποίο παρέχουν τις υπηρεσίες τους της υποχρέωσης να ζητούν τη χορήγηση άδειας διαμονής για κάθε εργαζόμενο υπήκοο τρίτης χώρας τον οποίο προτίθενται να αποσπάσουν, ώστε οι εν λόγω εργαζόμενοι να έχουν στην κατοχή τους ένα ασφαλές έγγραφο, συνιστά μέτρο κατάλληλο για την επίτευξη των σκοπών της ενίσχυσης της ασφάλειας δικαίου των αποσπασμένων εργαζομένων. Πράγματι, η άδεια αυτή, η οποία πρέπει, σύμφωνα με το άρθρο 1, παράγραφος 1, και το άρθρο 2, παράγραφος 1, του κανονισμού 1030/2002, να συντάσσεται βάσει του προβλεπόμενου στον κανονισμό ενιαίου προτύπου και των συμπληρωματικών τεχνικών προδιαγραφών που θεσπίζονται σύμφωνα με την προβλεπόμενη από τον κανονισμό διαδικασία, διασφαλίζει την αναγνώριση από τη δημόσια αρχή του δικαιώματος των αλλοδαπών ενηλίκων να διαμένουν στην εθνική επικράτεια και αποδεικνύει ότι οι αποσπασμένοι εργαζόμενοι έχουν δικαίωμα διαμονής στο κράτος μέλος υποδοχής.

87 Βεβαίως, οι εργαζόμενοι αυτοί διαθέτουν ήδη, κατ' αρχήν, ενιαία άδεια, κατά την έννοια της οδηγίας 2011/98, η οποία εκδίδεται βάσει του ενιαίου προτύπου που προβλέπει ο κανονισμός 1030/2002 και στην οποία αναγράφονται, σύμφωνα με το άρθρο 6, παράγραφος 1, της οδηγίας, τα στοιχεία σχετικά με την άδεια εργασίας που διαθέτουν στο κράτος μέλος όπου είναι εγκατεστημένος ο εργοδότης τους. Ελλείψει αυτής, διαθέτουν άδεια διαμονής για άλλους σκοπούς πλην της εργασίας, όπως προβλέπεται στο άρθρο 7, παράγραφος 1, της οδηγίας, η οποία εκδίδεται σύμφωνα με τον κανονισμό 1030/2002 και στην οποία αναφέρεται ότι μπορούν

να εργάζονται στο κράτος μέλος όπου είναι εγκατεστημένος ο εργοδότης τους. Από το άρθρο 2 του κανονισμού 1030/2002 προκύπτει ότι τα έγγραφα που εκδίδονται βάσει του προβλεπόμενου από τον κανονισμό ενιαίου προτύπου πληρούν υψηλότερες προδιαγραφές προστασίας έναντι του κινδύνου παραποίησης και πλαστογράφησης.

88 Εντούτοις, δεδομένου ότι ο νομοθέτης της Ένωσης προέβλεψε ρητώς, αφενός, στο άρθρο 3, παράγραφος 2, στοιχείο γ', της οδηγίας 2011/98, ότι αυτή δεν εφαρμόζεται στους αποσπασμένους υπηκόους τρίτων χωρών ενόσω διαρκεί η απόσπασή τους και, αφετέρου, στο άρθρο 1, παράγραφος 2, του κανονισμού 1030/2002, ότι οι άδειες διαμονής που εκδίδονται σύμφωνα με τον κανονισμό αυτόν ισχύουν μόνο για το έδαφος του κράτους μέλους που τις εκδίδει, δεν μπορεί να προσαφθεί στα λοιπά κράτη μέλη ότι απαιτούν από τους αποσπασμένους εργαζομένους υπηκόους τρίτων χωρών να λάβουν έγγραφο εκδιδόμενο από τις δικές τους υπηρεσίες. Κατά τα λοιπά, το γεγονός ότι εργαζόμενος υπήκοος τρίτης χώρας διαθέτει σε κράτος μέλος άδεια διαμονής και άδεια εργασίας δεν συνεπάγεται κατ' ανάγκην ότι ο εργαζόμενος αυτός μπορεί να διαμένει σε άλλο κράτος μέλος, ακόμη και αν έχει αποσπαστεί σε αυτό με σκοπό την παροχή υπηρεσιών, δεδομένου ότι το άλλο αυτό κράτος μέλος μπορεί να εξαρτά την απόσπαση από την τήρηση ορισμένων απαιτήσεων, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούνται οι όροι που υπομνήσθηκαν στις σκέψεις74 έως 76 της παρούσας απόφασης.

89 Αφετέρου, η επίμαχη στην κύρια δίκη ρύθμιση δεν φαίνεται να βαίνει πέραν του αναγκαίου μέτρου για την επίτευξη του σκοπού που εκτίθεται στη σκέψη 85 της παρούσας απόφασης. Πράγματι, σύμφωνα με τα στοιχεία που παρέσχε το αιτούν δικαστήριο, η ρύθμιση αυτή απαιτεί απλώς από τους παρέχοντες υπηρεσίες, προκειμένου να λάβουν άδεια διαμονής για τους εργαζομένους υπηκόους τρίτων χωρών τους οποίους προτίθενται να αποσπάσουν για διάστημα άνω των τριών μηνών, να γνωστοποιήσουν προηγουμένως στις αρμόδιες αρχές την παροχή των επίμαχων υπηρεσιών και να τους κοινοποιήσουν τις άδειες διαμονής που διαθέτουν οι οικείοι εργαζόμενοι στο κράτος μέλος στο οποίο είναι εγκατεστημένοι καθώς και τη σύμβαση εργασίας τους.

90 Η υποχρέωση προηγούμενης γνωστοποίησης της παροχής υπηρεσιών είναι μία από τις υποχρεώσεις που μπορούν να επιβληθούν από κράτος μέλος σε παρέχοντα υπηρεσίες ο οποίος προτίθεται να ασκήσει το δικαίωμά του ελεύθερης παροχής υπηρεσιών, ενώ η υποχρέωση κοινοποίησης των αδειών διαμονής και των συμβάσεων εργασίας των αποσπασμένων εργαζομένων είναι αναγκαία προκειμένου να εξακριβωθεί ότι οι οικείοι εργαζόμενοι έχουν νομίμως αποσπαστεί και, ως εκ τούτου, συμμετέχουν στην επίμαχη παροχή υπηρεσιών.

91 Ειδικότερα, το Δικαστήριο έχει ήδη κρίνει ότι ένα κράτος μέλος μπορεί να απαιτεί από τους παρέχοντες υπηρεσίες που είναι εγκατεστημένοι σε άλλο κράτος μέλος να το ενημερώνουν σχετικά με τις υπηρεσίες που προτίθενται να παρέχουν στο έδαφός του και να του διαβιβάζουν, στο πλαίσιο αυτό, τα έγγραφα που είναι αναγκαία για να εξακριβωθεί αν η κατάσταση των εργαζομένων τους οποίους προτίθενται να αποσπάσουν είναι σύννομη, ιδίως ως προς τη διαμονή, την άδεια εργασίας και την κοινωνικοασφαλιστική κάλυψη, στο κράτος μέλος στο οποίο η συγκεκριμένη επιχείρηση τους απασχολεί (πρβλ. απόφαση της 19ης Ιανουαρίου 2006, Επιτροπή κατά Γερμανίας, C-244/04, EU:C:2006:49, σκέψεις 40 και 41 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

92 Επομένως, εθνική ρύθμιση όπως η επίμαχη στη διαφορά της κύριας δίκης μπορεί να δικαιολογηθεί από τον σκοπό της ενίσχυσης της ασφάλειας δικαίου των αποσπασμένων εργαζομένων και της διευκόλυνσης των διοικητικών ελέγχων, πρέπει δε να θεωρηθεί σύμφωνη προς την αρχή της αναλογικότητας υπό το πρίσμα των προϋποθέσεων υπό τις οποίες χορηγούνται οι άδειες διαμονής, όπως τις περιέγραψε το αιτούν δικαστήριο.

93 Όσον αφορά, τέταρτον, τον δικαιολογητικό λόγο που στηρίζεται στην ανάγκη να εξακριβωθεί ότι ο οικείος εργαζόμενος δεν συνιστά απειλή για τη δημόσια τάξη, επισημαίνεται εκ προοιμίου ότι το άρθρο 52, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, στο οποίο παραπέμπει το άρθρο 62 ΣΛΕΕ, αναφέρεται ρητώς στην προστασία της δημοσίας τάξης ως λόγο που θα μπορούσε να δικαιολογήσει περιορισμό της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών.

94 Ασφαλώς, κατά πάγια νομολογία, λόγοι που συνδέονται με τη δημόσια τάξη μπορούν να προβληθούν έναντι ορισμένου προσώπου μόνο σε περίπτωση πραγματικής και αρκούντως σοβαρής απειλής, θίγουσας θεμελιώδες συμφέρον της κοινωνίας, και δεν μπορούν, επιπροσθέτως, να εξυπηρετούν αμιγώς οικονομικούς σκοπούς (βλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση της 2ας Μαρτίου 2023, PrivatBank κ.λπ., C-78/21, EU:C:2023:137, σκέψη 62).

95 Εντούτοις, γεγονός παραμένει ότι τα κράτη μέλη πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να προβαίνουν σε τέτοιου είδους εξακρίβωση. Επομένως, ο σκοπός που στηρίζεται στην ανάγκη να εξακριβωθεί ότι ο οικείος εργαζόμενος δεν συνιστά απειλή για τη δημόσια τάξη πρέπει να θεωρηθεί ικανός να δικαιολογήσει περιορισμό της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών.

96 Όσον αφορά τη συμβατότητα, υπό το πρίσμα της αρχής της αναλογικότητας, μέτρου το οποίο συνίσταται στην υποχρέωση επιχειρήσεων εγκατεστημένων σε άλλο κράτος μέλος να ζητούν και να λαμβάνουν άδεια διαμονής για κάθε εργαζόμενο υπήκοο τρίτης χώρας τον οποίον προτίθενται να αποσπάσουν στο κράτος μέλος υποδοχής με σκοπό την παροχή υπηρεσιών για διάστημα άνω των τριών μηνών, πέραν του ότι μια τέτοια υποχρέωση φαίνεται κατάλληλη για την επίτευξη του εν λόγω σκοπού, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι βαίνει πέραν του αναγκαίου προς τούτο μέτρου, εφόσον έχει ως αποτέλεσμα να μην επιτρέπεται η διαμονή μόνο σε πρόσωπα που συνιστούν πραγματική και αρκούντως σοβαρή απειλή για θεμελιώδες συμφέρον της κοινωνίας (πρβλ. αποφάσεις της 21ης Ιανουαρίου 2010, Επιτροπή κατά Γερμανίας, C-546/07, EU:C:2010:25, σκέψη 49, και της 14ης Φεβρουαρίου 2019, Milivojević, C-630/17, EU:C:2019:123, σκέψη 67).

97 Η ερμηνεία αυτή δεν αναιρείται ούτε από την ενδεχόμενη ύπαρξη παρόμοιων απαιτήσεων στο κράτος μέλος στο οποίο είναι εγκατεστημένος ο παρέχων υπηρεσίες ούτε από τη δυνατότητα, η οποία επισημάνθηκε στην απόφαση της 21ης Σεπτεμβρίου 2006, Επιτροπή κατά Αυστρίας (C-168/04, EU:C:2006:595, σκέψη 66), να διαπιστωθεί η απουσία απειλής για τη δημόσια τάξη βάσει των πληροφοριών που συλλέγονται κατά τη διαδικασία γνωστοποίησης.

98 Είναι αληθές ότι η χορήγηση άδειας διαμονής σε εργαζομένους υπηκόους τρίτων χωρών μπορεί ήδη να υπόκειται, στο κράτος μέλος στο οποίο είναι εγκατεστημένη η επιχείρηση που προτίθεται να τους αποσπάσει, σε έλεγχο ως προς την απουσία απειλής για τη δημόσια τάξη. Ωστόσο, δεδομένου ότι η εκτίμηση της απειλής που μπορεί να συνιστά ορισμένο πρόσωπο για τη δημόσια τάξη ενδέχεται να διαφέρει από χώρα σε χώρα και από χρόνο σε χρόνο (πρβλ. απόφαση της 27ης Οκτωβρίου 1977, Bouchereau, 30/77, EU:C:1977:172, σκέψη 34), είναι σημαντικό το κράτος μέλος στο οποίο πρόκειται να παρασχεθούν οι υπηρεσίες να μπορεί να ελέγχει ότι η παραμονή

του ενδιαφερόμενου προσώπου στο έδαφός του δεν δημιουργεί κίνδυνο προσβολής της δημόσιας τάξης του, ακόμη και αν ο έλεγχος αυτός διενεργείται, σύμφωνα με το άρθρο 21, παράγραφος 1, της ΣΕΣΣ, μόνο μετά την πάροδο τριών μηνών.

99 Όσον αφορά την απόφαση της 21ης Σεπτεμβρίου 2006, Επιτροπή κατά Αυστρίας (C-168/04, EU:C:2006:595, σκέψη 66), το Δικαστήριο έκρινε ότι η προστασία της δημοσίας τάξης δεν μπορεί να δικαιολογήσει ρύθμιση η οποία, σε περίπτωση παράνομης εισόδου στο έδαφος του κράτους μέλους υποδοχής, αποκλείει κάθε δυνατότητα ρύθμισης της κατάστασης των αποσπασμένων εργαζομένων υπηκόων τρίτων χωρών, διότι οι αρμόδιες εθνικές αρχές θα μπορούσαν ήδη να λάβουν, σε κάθε μεμονωμένη περίπτωση, μέσω των πληροφοριών που παρέχονται στο πλαίσιο της διαδικασίας δήλωσης προ της απόσπασης, τα αναγκαία μέτρα εφόσον προέκυπτε ότι ο εργαζόμενος υπήκοος τρίτης χώρας που επρόκειτο να αποσπαστεί συνιστούσε απειλή για τη δημόσια τάξη και τη δημόσια ασφάλεια, προτού αυτός εισέλθει στην εθνική επικράτεια.

100 Εντούτοις, στην απόφαση εκείνη, το Δικαστήριο δεν έκρινε ότι η απαίτηση να διαθέτει ο αποσπασμένος εργαζόμενος άδεια διαμονής που εκδίδεται από το κράτος μέλος υποδοχής αντίκειται, αυτή καθεαυτήν, στο δίκαιο της Ένωσης. Πράγματι, μια τέτοια απαίτηση, καθόσον μπορεί να παράσχει σε κράτος μέλος τη δυνατότητα να συλλέξει ή να επαληθεύσει πληροφορίες που δεν θα μπορούσαν να συλλεχθούν ή να επαληθευθούν στο πλαίσιο της διαδικασίας γνωστοποίησης, παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον υπό το πρίσμα του σκοπού της πρόληψης απειλών κατά της δημοσίας τάξης, ο οποίος αποσκοπεί, μεταξύ άλλων, στην εκπλήρωση από τις δημόσιες αρχές διαφόρων θετικών υποχρεώσεων, οι οποίες μπορεί να απορρέουν από τα δικαιώματα που κατοχυρώνει ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

101 Ειδικότερα, σε αντίθεση με τη διαδικασία γνωστοποίησης η οποία στηρίζεται σε έλεγχο βάσει των πληροφοριών που έχουν ληφθεί ή είναι ήδη διαθέσιμες, η διαδικασία χορήγησης άδειας διαμονής, εφόσον απαιτεί τη φυσική παρουσία του ενδιαφερομένου στις εγκαταστάσεις αρμόδιας αρχής, μπορεί να επιτρέψει την ενδελεχή εξέταση της ταυτότητάς του, στοιχείο ιδιαιτέρως σημαντικό για την καταπολέμηση των απειλών κατά της δημόσιας τάξης.

102 Κατά συνέπεια, πρέπει να γίνει δεκτό ότι ο σκοπός της προστασίας της δημόσιας τάξης μπορεί να δικαιολογήσει την εκ μέρους κράτους μέλους επιβολή υποχρέωσης στους παρέχοντες υπηρεσίες που είναι εγκατεστημένοι σε άλλο κράτος μέλος και επιθυμούν να αποσπάσουν εργαζομένους υπηκόους τρίτων χωρών να λάβουν, μετά την πάροδο τρίμηνης περιόδου διαμονής εντός του πρώτου κράτους μέλους, άδεια διαμονής για καθέναν από τους εργαζομένους αυτούς, καθώς και τη δυνατότητα του εν λόγω κράτους μέλους να εξαρτά, στο πλαίσιο αυτό, τη χορήγηση της άδειας διαμονής από την εξακρίβωση του ότι ο ενδιαφερόμενος δεν συνιστά απειλή για τη δημόσια τάξη και τη δημόσια ασφάλεια, εφόσον οι έλεγχοι που διενεργούνται προς τον σκοπό αυτόν δεν μπορούσαν να διενεργηθούν με αξιόπιστο τρόπο βάσει των πληροφοριών των οποίων την κοινοποίηση απαιτεί ή θα μπορούσε ευλόγως να απαιτήσει το εν λόγω κράτος μέλος κατά τη διαδικασία γνωστοποίησης, όπερ εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει.

103 Λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των προεκτεθέντων, στο δεύτερο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 56 ΣΛΕΕ έχει την έννοια ότι δεν αντιτίθεται σε ρύθμιση κράτους μέλους η οποία προβλέπει ότι, σε περίπτωση που επιχείρηση εγκατεστημένη σε άλλο κράτος μέλος παρέχει εντός του πρώτου κράτους μέλους υπηρεσίες για χρονικό διάστημα άνω των τριών μηνών, η επιχείρηση αυτή υποχρεούται να λάβει στο κράτος μέλος υποδοχής άδεια διαμονής για κάθε εργαζόμενο υπήκοο τρίτης χώρας τον οποίο προτίθεται να αποσπάσει στο κράτος μέλος αυτό και, προκειμένου να λάβει την άδεια αυτή, υποχρεούται να γνωστοποιήσει προηγουμένως τις υπηρεσίες για την παροχή των οποίων πρόκειται να αποσπαστούν οι

εργαζόμενοι και να κοινοποιήσει στις αρχές του κράτους μέλους υποδοχής τις άδειες διαμονής που διαθέτουν οι εν λόγω εργαζόμενοι στο κράτος μέλος όπου είναι εγκατεστημένη η ίδια καθώς τις συμβάσεις εργασίας τους.

Επί του τρίτου προδικαστικού ερωτήματος

Επί του παραδεκτού

104 Η Ολλανδική Κυβέρνηση επισημαίνει ότι, στην υπόθεση της κύριας δίκης, ο παρέχων υπηρεσίες είχε λάβει άδειες διαμονής με ισχύ έως την ημερομηνία λήξης της επίδικης παροχής υπηρεσιών, ήτοι στις 31 Δεκεμβρίου 2021. Ως εκ τούτου, διερωτάται σε ποιο βαθμό το αιτούν δικαστήριο χρειάζεται πράγματι απάντηση στο τρίτο προδικαστικό ερώτημα προκειμένου να αποφανθεί επί της διαφοράς της κύριας δίκης.

105 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι, κατά πάγια νομολογία, στο πλαίσιο της διαδικασίας του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, η οποία στηρίζεται σε σαφή διάκριση των αρμοδιοτήτων μεταξύ των εθνικών δικαστηρίων και του Δικαστηρίου, η διαπίστωση και η εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών της διαφοράς της κύριας δίκης εμπίπτουν στην αποκλειστική αρμοδιότητα του εθνικού δικαστή, όπως και η ερμηνεία και εφαρμογή του εθνικού δικαίου. Ομοίως, απόκειται αποκλειστικώς στον εθνικό δικαστή, ο οποίος έχει επιληφθεί της διαφοράς και φέρει την ευθύνη της δικαστικής απόφασης η οποία πρόκειται να εκδοθεί, να εκτιμήσει, λαμβάνοντας υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της υπόθεσης, εάν τα ερωτήματα τα οποία υποβάλλει στο Δικαστήριο είναι αναγκαία και λυσιτελή. Κατά συνέπεια, εφόσον τα υποβληθέντα ερωτήματα αφορούν την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης, το Δικαστήριο υποχρεούται, κατ' αρχήν, να αποφανθεί [αποφάσεις της 7ης Αυγούστου 2018, Banco Santander και Escobedo Cortés, C-96/16 και C-94/17, EU:C:2018:643, σκέψη 50, και της 24ης Νοεμβρίου 2022, Varhoven administrativen sad (Κατάργηση της αμφισβητούμενης διατάξεως), C-289/21, EU:C:2022:920, σκέψη 24].

106 Επομένως, το τεκμήριο λυσιτέλειας των προδικαστικών ερωτημάτων που υποβάλλουν τα εθνικά δικαστήρια δεν μπορεί να ανατραπεί παρά μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις (πρβλ. απόφαση της 16ης Ιουνίου 2005, Pupino, C-105/03, EU:C:2005:386, σκέψη 30). Ως εκ τούτου, το Δικαστήριο μπορεί να αρνηθεί να αποφανθεί επί προδικαστικού ερωτήματος που έχει υποβάλει εθνικό δικαστήριο μόνον όταν είναι πρόδηλο ότι η ζητούμενη ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ουδεμία σχέση έχει με το υποστατό ή με το αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης, όταν το πρόβλημα είναι υποθετικής φύσεως ή, ακόμη, όταν το Δικαστήριο δεν διαθέτει τα πραγματικά ή νομικά στοιχεία που είναι αναγκαία προκειμένου να δώσει χρήσιμη απάντηση στα ερωτήματα που του έχουν υποβληθεί (απόφαση της 24ης Ιουλίου 2023, Lin, C-107/23 PPU, EU:C:2023:606, σκέψη 62).

107 Εν προκειμένω, επισημαίνεται εκ προοιμίου ότι οι αμφιβολίες που εξέφρασε η Ολλανδική Κυβέρνηση αφορούν μόνον το κατά πόσον ένα από τα χαρακτηριστικά της ρύθμισης στην οποία αναφέρεται το αιτούν δικαστήριο με το ερώτημά του, ήτοι ότι η διάρκεια ισχύος των αδειών διαμονής δεν μπορεί να υπερβαίνει τα δύο έτη, έχει σημασία για την επίλυση της διαφοράς της κύριας δίκης.

108 Συναφώς, είναι αληθές ότι η IND, ενεργώντας εξ ονόματος του Υφυπουργού, χορήγησε στους προσφεύγοντες της κύριας δίκης άδειες διαμονής ισχύουσες έως την ημερομηνία λήξης της επίμαχης δραστηριότητας, όπως αυτή είχε γνωστοποιηθεί στις αρμόδιες αρχές, ήτοι έως τις 31 Δεκεμβρίου 2021. Τούτου δοθέντος, είναι σαφές ότι οι προσφεύγοντες της κύριας δίκης βάλλουν κατά της διάρκειας ισχύος της άδειάς τους διαμονής. Ωστόσο, εκτός του ότι δεν

εναπόκειται στο Δικαστήριο να αποφανθεί επί των προϋποθέσεων του παραδεκτού τέτοιων προσφυγών κατά το ολλανδικό δίκαιο, από τη δικογραφία προκύπτει ότι ο εργοδότης τους επρόκειτο στη συνέχεια να παράσχει άλλες υπηρεσίες στις Κάτω Χώρες και ότι, στο πλαίσιο αυτό, έπρεπε να υποβληθούν νέες αιτήσεις χορήγησης αδείας και να καταβληθούν νέα διοικητικά τέλη.

109 Δεδομένου ότι ουδόλως μπορεί να αποκλειστεί το ενδεχόμενο η καταβολή των τελών αυτών να μπορούσε να αποφευχθεί εάν οι προσφεύγοντες της κύριας δίκης είχαν λάβει άδειες διαμονής μεγαλύτερης διάρκειας, δεν προκύπτει προδήλως ότι η ζητούμενη ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ουδεμία σχέση έχει με το υποστατό ή το αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης ή ότι το πρόβλημα είναι υποθετικής φύσεως.

110 Δεδομένου, εξάλλου, ότι το Δικαστήριο έχει στη διάθεσή του όλα τα πραγματικά και νομικά στοιχεία που είναι αναγκαία προκειμένου να δώσει χρήσιμη απάντηση στο ερώτημα που του υποβλήθηκε, το τρίτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να κριθεί παραδεκτό στο σύνολό του.

Επί της ουσίας

111 Με το τρίτο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί εάν το άρθρο 56 ΣΛΕΕ αντιτίθεται σε εθνική ρύθμιση κράτους μέλους δυνάμει της οποίας, πρώτον, η ισχύς της άδειας διαμονής που δύναται να χορηγηθεί σε αποσπασμένο στο εν λόγω κράτος μέλος εργαζόμενο υπήκοο τρίτης χώρας επ' ουδενί μπορεί να υπερβεί την καθοριζόμενη από την επίμαχη εθνική ρύθμιση διάρκεια, η οποία ενδέχεται, επομένως, να είναι μικρότερη από εκείνη που απαιτείται για την παροχή της υπηρεσίας για την οποία ο εργαζόμενος αποσπάται, δεύτερον, η διάρκεια ισχύος της εν λόγω άδειας διαμονής περιορίζεται στη διάρκεια ισχύος της άδειας εργασίας και διαμονής που διαθέτει ο ενδιαφερόμενος στο κράτος μέλος στο οποίο είναι εγκατεστημένος ο παρέχων τις υπηρεσίες και, τρίτον, για τη χορήγηση της εν λόγω άδειας διαμονής απαιτείται η καταβολή υψηλότερων τελών από εκείνα που καταβάλλονται για την έκδοση πιστοποιητικού νόμιμης διαμονής πολίτη της Ένωσης.

112 Συναφώς, όσον αφορά, καταρχάς, το γεγονός ότι η διάρκεια ισχύος των αδειών διαμονής που μπορούν να χορηγηθούν δεν μπορεί να υπερβαίνει τη διάρκεια που καθορίζεται από την επίμαχη εθνική ρύθμιση, από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι η έννοια της «υπηρεσίας», κατά τη Συνθήκη ΛΕΕ, μπορεί να καλύπτει υπηρεσίες πολύ διαφορετικής φύσεως, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών τις οποίες ένας επιχειρηματίας εγκατεστημένος σε κράτος μέλος παρέχει κατά το μάλλον ή ήττον συχνά ή τακτικά, ακόμη και επί παρατεταμένο χρονικό διάστημα, σε πρόσωπα εγκατεστημένα σε ένα ή περισσότερα άλλα κράτη μέλη (απόφαση της 2ας Σεπτεμβρίου 2021, Institut des Experts en Automobiles, C-502/20, EU:C:2021:678, σκέψη 35 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Ως εκ τούτου, δεν μπορεί να αποκλειστεί το ενδεχόμενο η παροχή σε ορισμένο κράτος μέλος υπηρεσιών από παρέχοντα υπηρεσίες εγκατεστημένο σε άλλο κράτος μέλος με προσωπικό που έχει αποσπαστεί από αυτό το άλλο κράτος μέλος να υπερβαίνει τη μέγιστη διάρκεια ισχύος που μπορεί να έχει μια άδεια διαμονής βάσει της εθνικής νομοθεσίας.

113 Τούτου δοθέντος, γεγονός παραμένει ότι, προκειμένου να καλύπτεται από την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών την οποία εγγυάται το άρθρο 56 ΣΛΕΕ, η μετακίνηση προσωπικού από τον παρέχοντα υπηρεσίες στο πλαίσιο της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών μπορεί να είναι μόνον προσωρινή (απόφαση της 22ας Νοεμβρίου 2018, Vorarlberger Landes- und Hypothekenbank, C-625/17, EU:C:2018:939, σκέψη 36 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία) και ότι, κατά συνέπεια, τα κράτη μέλη πρέπει να μπορούν να καθορίζουν τη διάρκεια ισχύος των αδειών διαμονής που χορηγούν στους αποσπασμένους στο έδαφός τους εργαζομένους υπηκόους τρίτων χωρών.

114 Βεβαίως, το άρθρο 9, παράγραφος 1, της οδηγίας 2014/67 προβλέπει ότι τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτούν από εγκατεστημένους σε άλλο κράτος μέλος παρέχοντες υπηρεσίες να γνωστοποιούν στις εθνικές αρχές την παροχή υπηρεσιών και, στο πλαίσιο αυτό, την ταυτότητα των εργαζομένων τους οποίους πρόκειται να αποσπάσουν, καθώς και τη φύση και τη διάρκεια της δραστηριότητας. Ως εκ τούτου, η διάταξη αυτή παρέχει στις εθνικές αρχές, κατά τον χρόνο της εν λόγω γνωστοποίησης, τη δυνατότητα να εκτιμήσουν τα καθήκοντα που πρόκειται να εκτελεστούν κατά την απόσπαση και τον χρόνο που απαιτείται για την εκτέλεσή τους.

115 Ωστόσο, ακόμη και όταν κράτος μέλος κάνει χρήση της ευχέρειας αυτής, η πρόβλεψη ότι η ισχύς των χορηγούμενων αδειών διαμονής επ' ουδενί μπορεί να υπερβεί ορισμένη διάρκεια, όπως αυτή καθορίζεται από την επίμαχη εθνική ρύθμιση, δεν φαίνεται, αυτή καθεαυτήν, αντίθετη προς το δίκαιο της Ένωσης, ακόμη και αν η διάρκεια αυτή είναι ενδεχομένως μικρότερη από εκείνη που απαιτείται για την παροχή της υπηρεσίας για την οποία αποσπώνται οι εργαζόμενοι. Πράγματι, κατά πάγια νομολογία, δεν προσκρούει στην απαγόρευση του άρθρου 56 ΣΛΕΕ εθνικό μέτρο το οποίο δεν σκοπεί στη ρύθμιση των προϋποθέσεων που αφορούν την άσκηση της παροχής υπηρεσιών των οικείων επιχειρήσεων, τα δε περιοριστικά αποτελέσματα που θα μπορούσε να έχει επί της ελεύθερης παροχής των υπηρεσιών είναι υπερβολικά αβέβαια και έμμεσα για να μπορεί να θεωρηθεί ικανό να αποτελέσει εμπόδιο στην ανωτέρω ελευθερία (απόφαση της 27ης Οκτωβρίου 2022, Instituto do Cinema e do Audiovisual, C-411/21, EU:C:2022:836, σκέψη 29).

116 Η πρόβλεψη ότι η ισχύς των αδειών που χορηγεί το κράτος μέλος υποδοχής επ' ουδενί μπορεί να υπερβεί ορισμένη διάρκεια δεν σκοπεί στη ρύθμιση των προϋποθέσεων άσκησης του δικαιώματος ελεύθερης παροχής υπηρεσιών από επιχειρήσεις εγκατεστημένες σε άλλο κράτος μέλος, δεδομένου ότι ο περιορισμός αυτός ισχύει και για τις επιχειρήσεις του εν λόγω κράτους μέλους που απασχολούν υπηκόους τρίτων χωρών, είναι δε ικανή να απαγορεύσει, να παρεμποδίσει ή να καταστήσει λιγότερο ελκυστική την άσκηση από τον εργοδότη του δικαιώματός του στην ελεύθερη παροχή υπηρεσιών κατά τρόπο επαρκώς βέβαιο και άμεσο μόνον εάν η αρχική διάρκεια ισχύος είναι προδήλως υπερβολικά βραχεία για να ικανοποιήσει τις ανάγκες της πλειονότητας των παρεχόντων υπηρεσίες ή εάν, εν πάση περιπτώσει, η ανανέωσή της είναι δυνατή μόνον εφόσον πληρούνται υπέρμετρες διατυπώσεις.

117 Όσον αφορά, εν συνεχεία, το γεγονός ότι οι άδειες διαμονής που μπορεί να χορηγήσει κράτος μέλος στους εργαζομένους υπηκόους τρίτων χωρών οι οποίοι αποσπώνται στο κράτος μέλος αυτό από παρέχοντα υπηρεσίες εγκατεστημένο σε άλλο κράτος μέλος δεν μπορούν να έχουν διάρκεια ισχύος μεγαλύτερη από εκείνη των αδειών εργασίας που κατέχουν οι ενδιαφερόμενοι εντός του άλλου αυτού κράτους μέλους, υπενθυμίζεται ότι μόνον οι παρέχοντες υπηρεσίες που είναι εγκατεστημένοι σε κράτος μέλος διαφορετικό από εκείνο στο οποίο πρόκειται να παρασχεθεί η υπηρεσία, όπου και παρέχουν νομίμως ανάλογες υπηρεσίες, μπορούν να επικαλεστούν την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών την οποία εγγυάται το άρθρο 56 ΣΛΕΕ (πρβλ. απόφαση της 10ης Μαρτίου 2016, Safe Interenvíos, C-235/14, EU:C:2016:154, σκέψη 98).

118 Εφόσον ο παρέχων υπηρεσίες μπορεί να παρέχει νομίμως τις υπηρεσίες του εντός του κράτους μέλους στο οποίο είναι εγκατεστημένος και, κατά συνέπεια, να απολαύει της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών μόνον εφόσον απασχολεί τους εργαζομένους του σύμφωνα με το δίκαιο του εν λόγω κράτους μέλους, το γεγονός ότι ένα κράτος μέλος περιορίζει τη διάρκεια ισχύος των αδειών διαμονής τις οποίες χορηγεί στους αποσπασμένους στο έδαφός του υπηκόους τρίτων χωρών ώστε να συμπίπτει με τη διάρκεια ισχύος των αδειών εργασίας που αυτοί διαθέτουν στο κράτος μέλος στο οποίο είναι εγκατεστημένος ο παρέχων υπηρεσίες δεν μπορεί να θεωρηθεί προσβολή του δικαιώματός του ελεύθερης παροχής υπηρεσιών.

119 Όσον αφορά, τέλος, το γεγονός ότι τα τέλη που καταβάλλονται για τη χορήγηση άδειας διαμονής σε εργαζόμενο υπήκοο τρίτης χώρας ο οποίος αποσπάται σε κράτος μέλος από επιχείρηση εγκατεστημένη σε άλλο κράτος μέλος, αν και αντιστοιχούν ως προς το ύψος τους στα τέλη που καταβάλλονται για τη χορήγηση κανονικής άδειας διαμονής με σκοπό την απασχόληση υπηκόου τρίτης χώρας, εντούτοις, υπερβαίνουν το ποσό των τελών που καταβάλλονται για την έκδοση πιστοποιητικού νόμιμης διαμονής πολίτη της Ένωσης, αποτελεί πάγια νομολογία ότι, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, ένα μέτρο που απαιτεί την καταβολή τελών ως αντάλλαγμα για τη χορήγηση άδειας διαμονής από κράτος μέλος μπορεί να θεωρηθεί συμβατό με το άρθρο 56 ΣΛΕΕ εάν το ύψος των τελών αυτών δεν είναι υπερβολικό ή παράλογο (βλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση της 22ας Ιανουαρίου 2002, Canal Satélite Digital, C-390/99, EU:C:2002:34, σκέψη 42).

120 Τούτου δοθέντος, γεγονός παραμένει ότι ο υπερβολικός ή παράλογος και, ως εκ τούτου, δυσανάλογος χαρακτήρας του ύψους των καταβαλλόμενων τελών πρέπει να εκτιμάται σε σχέση με το κόστος που προκύπτει από την επεξεργασία της αίτησης αυτής και το οποίο βαρύνει, επομένως, το οικείο κράτος μέλος.

121 Κατά συνέπεια, το γεγονός ότι τα τέλη που καταβάλλονται για τη χορήγηση άδειας διαμονής σε αποσπασμένο εργαζόμενο υπήκοο τρίτης χώρας είναι υψηλότερα από εκείνα που καταβάλλονται για την έκδοση πιστοποιητικού νόμιμης διαμονής πολίτη της Ένωσης δεν αρκεί, κατ' αρχήν, αφ' εαυτού για να αποδειχθεί ότι το ύψος των τελών αυτών είναι υπερβολικό ή παράλογο και, ως εκ τούτου, αντίθετο προς το άρθρο 56 ΣΛΕΕ, αλλά μπορεί να αποτελέσει σοβαρή ένδειξη του δυσανάλογου χαρακτήρα του ποσού αυτού, εάν οι εργασίες που πρέπει να εκτελέσει η Διοίκηση για τη χορήγηση τέτοιας άδειας διαμονής, λαμβανομένων υπόψη, μεταξύ άλλων, των προϋποθέσεων που θέτει συναφώς η επίμαχη εθνική ρύθμιση, καθώς και του κόστους παραγωγής του αντίστοιχου ασφαλούς εγγράφου, είναι αντίστοιχες με εκείνες που απαιτούνται για την έκδοση πιστοποιητικού νόμιμης διαμονής πολίτη της Ένωσης, όπερ εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει.

122 Λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των προεκτεθέντων, στο τρίτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 56 ΣΛΕΕ έχει την έννοια ότι δεν αντιτίθεται σε ρύθμιση κράτους μέλους δυνάμει της οποίας, κατά πρώτον, η ισχύς της άδειας διαμονής που δύναται να χορηγηθεί σε αποσπασμένο στο εν λόγω κράτος μέλος εργαζόμενο υπήκοο τρίτης χώρας επ' ουδενί μπορεί να υπερβεί την καθοριζόμενη από την επίμαχη εθνική ρύθμιση διάρκεια, η οποία ενδέχεται, επομένως, να είναι μικρότερη από εκείνη που απαιτείται για την παροχή της υπηρεσίας για την οποία αποσπάται ο εργαζόμενος, κατά δεύτερον, η διάρκεια ισχύος της εν λόγω άδειας διαμονής περιορίζεται στη διάρκεια ισχύος της άδειας εργασίας και διαμονής που διαθέτει ο ενδιαφερόμενος στο κράτος μέλος στο οποίο είναι εγκατεστημένος ο παρέχων υπηρεσίες και, κατά τρίτον, για την έκδοση της εν λόγω άδειας διαμονής απαιτείται η καταβολή τελών υψηλότερων από τα τέλη που καταβάλλονται για την έκδοση πιστοποιητικού νόμιμης διαμονής πολίτη της Ένωσης, υπό την προϋπόθεση, πρώτον, ότι η αρχική διάρκεια ισχύος της άδειας αυτής δεν είναι προδήλως υπερβολικά βραχεία για να καλύψει τις ανάγκες της πλειονότητας των παρεχόντων υπηρεσίες, δεύτερον, ότι η ανανέωση της άδειας διαμονής είναι δυνατή χωρίς να απαιτείται η πλήρωση υπέρμετρων διατυπώσεων και, τρίτον, ότι το ποσό των τελών αντιστοιχεί σε γενικές γραμμές στο διοικητικό κόστος που συνεπάγεται η επεξεργασία αίτησης για τη χορήγηση άδειας διαμονής.

Επί των δικαστικών εξόδων

123 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πέμπτο τμήμα) αποφαίνεται:

1) Τα άρθρα 56 και 57 ΣΛΕΕ έχουν την έννοια ότι οι εργαζόμενοι υπήκοοι τρίτων χωρών που αποσπώνται σε κράτος μέλος από παρέχοντα υπηρεσίες εγκατεστημένο σε άλλο κράτος μέλος δεν έχουν αυτομάτως «παράγωγο δικαίωμα διαμονής» ούτε στο κράτος μέλος στο οποίο απασχολούνται ούτε σε εκείνο στο οποίο αποσπώνται.

2) Το άρθρο 56 ΣΛΕΕ έχει την έννοια ότι δεν αντιτίθεται σε ρύθμιση κράτους μέλους η οποία προβλέπει ότι, σε περίπτωση που επιχείρηση εγκατεστημένη σε άλλο κράτος μέλος παρέχει εντός του πρώτου κράτους μέλους υπηρεσίες για χρονικό διάστημα άνω των τριών μηνών, η επιχείρηση αυτή υποχρεούται να λάβει στο κράτος μέλος υποδοχής άδεια διαμονής για κάθε εργαζόμενο υπήκοο τρίτης χώρας τον οποίο προτίθεται να αποσπάσει στο κράτος μέλος αυτό και, προκειμένου να λάβει την άδεια αυτή, υποχρεούται να γνωστοποιήσει προηγουμένως τις υπηρεσίες για την παροχή των οποίων πρόκειται να αποσπαστούν οι εργαζόμενοι και να κοινοποιήσει στις αρχές του κράτους μέλους υποδοχής τις άδειες διαμονής που διαθέτουν οι εν λόγω εργαζόμενοι στο κράτος μέλος όπου είναι εγκατεστημένη η ίδια καθώς τις συμβάσεις εργασίας τους.

3) Το άρθρο 56 ΣΛΕΕ έχει την έννοια ότι δεν αντιτίθεται σε ρύθμιση κράτους μέλους δυνάμει της οποίας, κατά πρώτον, η ισχύς της άδειας διαμονής που δύναται να χορηγηθεί σε αποσπασμένο στο εν λόγω κράτος μέλος εργαζόμενο υπήκοο τρίτης χώρας επ' ουδενί μπορεί να υπερβεί την καθοριζόμενη από την επίμαχη εθνική ρύθμιση διάρκεια, η οποία ενδέχεται, επομένως, να είναι μικρότερη από εκείνη που απαιτείται για την παροχή της υπηρεσίας για την οποία αποσπάται ο εργαζόμενος, κατά δεύτερον, η διάρκεια ισχύος της εν λόγω άδειας διαμονής περιορίζεται στη διάρκεια ισχύος της άδειας εργασίας και διαμονής που διαθέτει ο ενδιαφερόμενος στο κράτος μέλος στο οποίο είναι εγκατεστημένος ο παρέχων υπηρεσίες και, κατά τρίτον, για την έκδοση της εν λόγω άδειας διαμονής απαιτείται η καταβολή τελών υψηλότερων από τα τέλη που καταβάλλονται για την έκδοση πιστοποιητικού νόμιμης διαμονής πολίτη της Ένωσης, υπό την προϋπόθεση, πρώτον, ότι η αρχική διάρκεια ισχύος της άδειας αυτής δεν είναι προδήλως υπερβολικά βραχεία για να καλύψει τις ανάγκες της πλειονότητας των παρεχόντων υπηρεσίες, δεύτερον, ότι η ανανέωση της άδειας διαμονής είναι δυνατή χωρίς να απαιτείται η πλήρωση υπέρμετρων διατυπώσεων και, τρίτον, ότι το ποσό των τελών αντιστοιχεί σε γενικές γραμμές στο διοικητικό κόστος που συνεπάγεται η επεξεργασία αίτησης για τη χορήγηση άδειας διαμονής.

(υπογραφές)